

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska Cenzurno podjetje Slovenski poročevalec. — Direktor Rudi Janžura. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-522 do 23-526. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon 23-522 do 23-526. — Oglasi: oddelček Ljubljana, Trnova cesta 7, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike št. 20-43, za zunanje št. 332. — Poštni predal št. 29. — Žiro račun pri Komunalni banki Ljubljana št. 60-KB-5-Z-367. — Mesčna naročnina 230 din.

RAZPRAVA O ALŽIRSKEM VPRAŠANJU V POLITIČNEM ODBORU GENERALNE SKUPSCINE OZN

Kup resolucij in predlogov

Kmalu bodo glasovali o resolucijah, ki zadevajo alžirsko vprašanje

New York, 6. dec. (AP) Prvi politični odbor Generalne skupščine OZN nadaljuje danes proučevanje alžirskega vprašanja v upanju, da bo kmalu, morda že danes, začel glasovati o predlaganih resolucijah.

Pred odborom sta dve resoluciji, ki sta bili predlagani sinoči. Prvo je predlagal v imenu 17 azijsko-afriških delegacij indonezijski delegat Ali Sastramidjo. Resolucija zahteva, naj OZN prizna alžirskemu ljudstvu pravico samoodločbe in naj obenem zahteva nova pogajanja za rešitev tega vprašanja. Francija se tej resoluciji ogročno upira, poudarjajoč, da

Poskus ni uspel

Ameriška raketa »Vanguard« je eksplodirala na tleh

WASHINGTON, 6. dec. (AP) Ameriško obrambno ministrstvo je sporočilo, da ni uspel današnji poskus, da bi v vesolje izstrelili prvi umetni ameriški satelit. Poskus so izvedli ob 17.45 po našem času na preizkusnem zemljišču na rtu Canaveral. Ministrstvo za obrambo je sporočilo, da je raketa »Vanguard«, ki naj bi odnesla satelit v vesolje, eksplodirala na tleh. Sporočilo dodaja, da človeških žrtev ni bilo.

Opazovalci trdijo, da je ob eksploziji svignil v zrak ogromen plamen, nato pa je ves teren za izstrelitev satelita pokril gost dim, tako da ni bilo videti, ali je bilo uničenega še kaj drugega.

V ameriškem obrambnem ministrstvu trdijo, da bodo po tem neuspehu potrebovali vsaj še mesec dni, da bodo pripravili nov poskus za izstrelitev prvega ameriškega umetnega satelita.

Laboratorij za znanstveno raziskovalno delo ameriške mornarice je sporočil, da je današnja eksplozija rakete »Vanguard« povzročila nenadno zmanjšanje pritiska v komori za zgorevanje prvega dela rakete, in sicer za dve sekundi po vžigu. Raketa, ki se je začela dvigati v zrak, je padla na izreletivni oder, sa

Obvestilo bralcem

Zaradi velikega zanimanja javnosti za novi zakon o pokojninskem zavarovanju bomo v celoti objavili neuradni prevod besedila Zakona, ki ga je sprejela zvezna ljudska skupščina na svojem zadnjem zasedanju. Prvi del objavljamo danes na 5 in 6. strani, nadaljevanje pa v jutrišnji številki.

Letos za 120 milijard izvoza

BEOGRAD, 6. dec. — Jugoslovska zunanjetrговinska podjetja so v novembru dosegla izvoz v vrednosti 10,8 milijarde dinarjev. Skupni izvoz v enajstih mesecih je dosegel vrednost 107,2 milijard dinarjev. V novembru je bil jugoslovski izvoz nekoliko nad 13 milijard dinarjev, v enajstih mesecih pa je znašal okoli 180 milijard dinarjev. Značilno je zmanjšanje uvoza v novembru za približno 2 milijardi dinarjev v primerjavi z oktobrom.

Pričakovali so, da bo naš izvoz v novembru večji. Toda doseženo je bilo le 10,8 milijard dinarjev in ne okoli 12 milijard, kakor se je pričakovalo, to predvsem zaradi izpremenjenega položaja na svetovnem trgu, ker so znatno naradovale cene barvnih kovin. Razen tega je na obseg novembraškega izvoza vplivalo tudi znatno zmanjšanje ali popolna prenehanje izvoza nekaterih kmetijskih izdelkov, da bi obdržali ravnovesje na domačem trgu.

Ukrepi za omejitve izvoza posameznih kmetijskih predmetov se še nadaljuje v veljavi in je verjetno, da se bo zmanjšani kmetijski izvoz pokazal tudi v tem mesecu.

Pričakujejo, da se bo ta mesec povečal izvoz industrijskih izdelkov kakor tudi tistih kme-

VREME

Stanje 6. decembra: Nad srednje Evropo se zadržuje področje visokega zračnega pritiska, ki v svojem zahodnem delu slabi pod vplivom frontalnih motenj. Napoved za soboto: Zmerno oblačno vreme in še hladno. Zjutraj in dopoldne po kotlinah megla ali nizka oblačnost. Temperaturne pomanjšave — 3 in — 6. v Pri-morju okoli 3. najvišje dnevne temperature do 5.

istočasno izraža upanje, da se bo naša pravična, miroljubna in demokratična rešitev tega problema v skladu z načeli ustanovne listine OZN in na primeren način.

V krogih francoske delegacije se je zvedelo, da bi bila Francija pripravljena sprejeti to resolucijo. Zato prevladuje med delegacijami mnenje, da bi ta resolucija ali pa kakšna podobna lahko dobila večino.

Za današnja razprava o Alžiru je v krogih OZN precejšnje zanimanje in več delegacij se pripravljajo, da bi z novimi predlogi prispevali k odpravljanju težav. Napovedujejo prizadevanja mehiške delegacije, ki naj bi zožila prepad med azijsko-afriško resolucijo in resolucijo sedmih držav. Za sedaj še ni nobenih napovedi o vsebini mehiških predlogov.

Delegaciji Kanade in Norveške nameravata že na začetku današnje razprave predlagati amandmaje na obe resoluciji. Amandma azijsko-afriške resolucije bi spremenil tisti del re-

Delegacije in obiski

BEOGRAD, 6. dec. (Tanjug). — Minister prehrane in industrije poljske vlade Feliks Pisula je prisel davi v Beograd s skupino sedmih višjih funkcionarjev poljske prehrane in industrije. Poljski gosti bodo ostali v Jugoslaviji 20 dni.

Praga, 6. dec. (Tanjug). — Delegacija Zveze študentov Jugoslavije, ki je bila v Češko-slovaški deset dni kot gost Zveze, češko-slovaške mladine, je danes odpotovala v Jugoslavijo. Delegacija je obiskala Prago, Bratislavo in Ostravo.

Naša znanstvenika gosta sovjetske akademije znanosti

BEOGRAD, 6. dec. V prvi polovici januarja bosta dva jugoslovska znanstvenika odpotovala v Moskvo, kjer bosta ostala tri tedne kot gosta Akademije znanosti Sovjetske zveze. To sta profesor Georgije Ostrogorski, upravnik vizantološkega inštituta Srbske akademije, in prof. Djurdje Bosković, upravnik arheološkega inštituta. Povabilo jima je poslal oddelek za družbene vede moskovske akademije.

Obisk indijske križarke v Splitu

BEOGRAD, 6. dec. Jugopres je izvedel, da bo križarka indijske vojne mornarice »Majors« (INS Majors) obiskala Split od 12. do 15. t. m.

Uspeh »tihe diplomacije«

DAMASK, 6. dec. (AP). Generalni sekretar OZN Dag Hammarskjöld je danes odpotoval iz Damaska v New York. Hammarskjöld je bil teden dni na obisku v državah Srednjega Vzhoda, da bi s svojim posredovanjem prispeval k zmanjšanju napetosti med arabskimi državami in Izraelom.

V sporočilu, ki so ga sinoči objavili v Damasku, je rečeno, da so Hammarskjöld in predstavniki Sirije proučevali vprašanje splošnega sporazuma med Sirijo in Izraelom, kakor tudi delo mešane komisije za nadzorstvo premirja. V sporočilu je rečeno, da so se sporazumi, da je potrebno okrepiti delo komisije za nadzorstvo nad premirjem.

Na sedežu OZN v New Yorku so z zadovoljstvom in odobravanjem sprejeli poročila o uspešno končanih razgovorih Hammarskjölda s predstavnikmi vlad Jordanije, Izraela in Sirije. — Ocenili so jih kot nov uspeh tako imenovane »tihe diplomacije« generalnega sekretarja, ki jo zadnje leto dni uspešno uporablja na Srednjem Vzhodu. Čeprav so se sporazumi sami o majhnem sporu zaradi preskrbe izraelske policije in univerze džordan-ke ozemlje, je pomen precej večji. Dejansko je s sporazumi s tremi vladam ponovno potrjeno izvajanje premirja iz leta 1948 in obstoj komisije OZN za nadzorstvo nad premirjem, ki je bila nedavno ogrožena, ko je jordanska vlada odklonila sodelovanje s šefom komisije polkovnikom Learyjem.

»Izvoz v prihodnjem letu bo v skladu s planom gospodarskega razvoja do leta 1961 in bo znatno večji, ker so podani za to vsi realni pogoji.

Z globami proti inflaciji

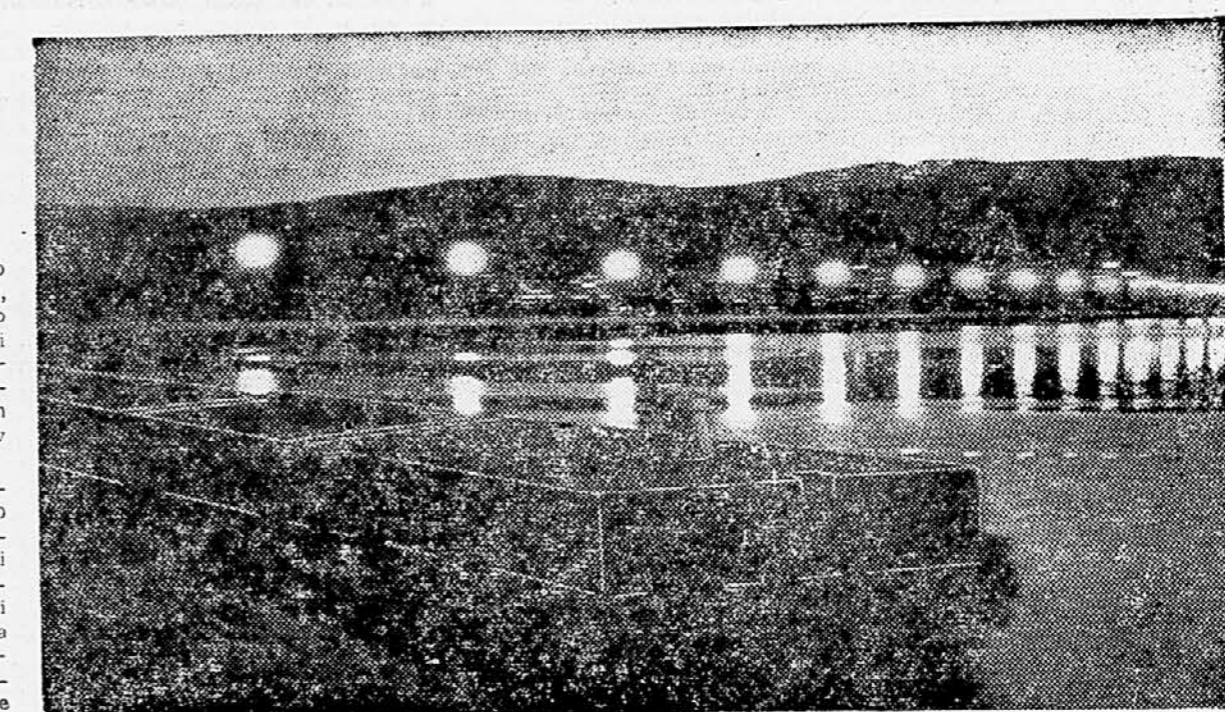
Francoske stranke vračajo krivdo za naglo zvišanje cen druga na drugo — Brigade finančnih inspektorjev naj bi preprečile

Pariz, 6. dec. (Tanjug) Zaostritev odnosov med socialisti in desničarji, ki so zastopani v vladi radikala Felixa Gaillarda, je glavni rezultat obeh izrednih sestankov »konferenc za okroglo mizo«, ki so jo sklicale na pobudo ministrskega predsednika, da bi preprečili vladno krizo.

Do nove pereče politične nestabilnosti je prišlo večeraj, ko so socialisti predsedniku vlade ponudili odstop v znak protesta proti draginji, ki so jo povzročili izredni ukrepi varčevanja. Socialistični list »Populaire« objavlja danes dolg uvodnik, ki vrača krivdo za sedanje gospodarske težave na desnico.

Neodvisni člani desnice so odgovorili socialistom z razglasi proti novim davkom in taksam, vračajoč hkrati odgovornost za sedanje gospodarske težave na socialiste, ki so bili na oblasti zadnji dve leti.

Spopad med voilninima strankama v vladni koaliciji da demorali okoli 3. najvišje dnevne temperature do 5.

KOPER PONOCI

TEDENSKA TISKOVNA KONFERENCA V SEKRETARIATU ZA ZUNANJE ZADEVE

Za utrditev zaupanja

Positivna rešitev alžirskega problema je mogoča samo z zadovoljivije osnovnih zahtev alžirskega narodnoosvobodilnega gibanja

BEOGRAD, 6. dec. (Tanjug). Na današnji redni tiskovni konferenci so predstavniki državnega sekretariata za zunanje zadeve vprašali, kako ocenjuje državni sekretariat razpravo o Alžiriji v političnem odboru Generalne skupščine OZN.

»Danes je popolnoma jasno, da je mogoče doseči pozitivno rešitev alžirskega problema samo z zadovoljivije osnovnih zahtev alžirskega narodnoosvobodilnega gibanja,« je odgovoril predstavnik sekretariata.

Novinarji so se nato zanimali, kako ocenjuje državni sekretar predlog voditelja zahodnonemških socialističnih demokratov Ollenhauerja, naj bi se njegova stranka zavzela za direktna pogajanja o razorožitvi med dvema največjima velesilama. Na to vprašanje je predstavnik sekretariata izjavil: »Znano je, da smo vedno pozitivno gledali na vsak stik, ki bi mogel prispevati k okrepljeni zaupanju med Vzhodom in Zahodom, ki je eden izmed najhujših bistvenih pogojev za bolj konstruktivno pristopanje k nereseni problemom, predvsem pa k problemu razoro-

žitve. Tako gledamo tudi na predlog Ollenhauerja.«

»Kako gledate na predlog bivšega veleposlanika ZDA v Moskvi Kennana za združitev Nemčije,« se je glasilo naslednje vprašanje.

»Razumljivo je, da ne morem uradno komentirati predloga gospoda Kennana,« je odgovoril predstavnik sekretariata, »ker predstavljajo njegovi predlogi njegovo osebno stališče. Osebnostno pa menim, da vsebujejo njegovi predlogi nekatere prvotne, ki so vredne pozornosti. Zdi se mi, da so posebno pomembne določene reakcije, do katerih je prišlo na raznih straneh v zvezi s predavanji gospoda Kennana. Omenjene reakcije so znak realnejšega gledanja na sedanji položaj in določenih težaj, da bi se položaj pomiril in da bi našli rešitev za obstoječe probleme.«

Prav te znake realnejšega pristopanja, ne glede na to, da so šele v začetni fazi, bi hotel vsestransko podpreti, tembolj, ker je Jugoslavija vedno vztrajala na stališču, da je potrebno mednarodno zaupanje in sporazumno reševanje vseh odprtih vprašanj.

Pot k denacionalizaciji

Od našega stalnega dopisnika

D n n a j, 6. dec. (Od našega stalnega dopisnika.) Avstrijska vlada je objavila, da bo izpolnila obveznosti, ki jih zajema iz takozvanega dunajskega memoranduma. V pošto prihaja prenos lastništva »Lobauer Raffinerie« in naftovoda »Zisterdorf Lobau« na anglo-ameriške petrolejske družbe, ki so na tem področju začele črpati nafto med obema vojnama, a jim je bilo premoženje od Nemcev po začetku vojne zaplenjeno.

S tem plačuje Avstrija še eno ceno za sklenitev državne pogodbe in za konec okupacije. Toda če predstavljajo dobave po dodatnih protokolih k državnim pogodbam, ki jih mora Avstrija v določenem roku poslati Sovjetski zvezi, težko, toda predvsem

gospodarsko obremenitev, je izpolnitev dunajskega memoranduma prej politični kot pa gospodarski problem, ker posega v načelne poglede o značaju avstrijskega gospodarstva.

Dunajski memorandum je bil sklenjen in podpisan 10. maja 1955, torej neposredno po sklenitvi državne pogodbe, toda vlada ga je objavila šele 28 tedno pozneje, ko je moral o njem razpravljati glavni odbor parlamenta pred začetkom razprave o proračunu, v katerem so bile tudi postavke za izpolnitev memoranduma. Deloma je bila po sodbi tedanjih opazovalcev temu vzrok želja Londona in Washingtona, ki z objavo memoranduma nista želela kvariti dobrega ozračja, nastalega po enem od redkih sporazumov med štirimi velikimi. Nedvomno pa je bil vzrok tudi v tem, da Avstrija sama ni želela pregodati zagreniti veselja svojih državljanov z grenko pilulo računov, ki so jih veliki predložili za svojo uslugo.

Velika Britanija in ZDA sta svojo zahtevo po vrnitvi premoženja utemeljili z londonsko izjavo Združenih narodov iz leta 1943, po kateri so vse nacistične zaplembe zavezniškega premoženja v zasedenih deželah proglašili za neveljavne. V nadomestilo za to, da Avstrija ni postavila reparacijskih zahtev do Nemčije, sta ji Velika Britanija in ZDA sicer odpustili vse reparacije, zahtevali pa vrnitev omenjenih naprav na petrolejskih poljih. Cemu, ni treba ob-

Brigadam inspektorjev in policajev so dali naročila, da lahko z drastičnimi kaznimi preprečijo nezadovoljstvo javnosti in omogočijo pomiritev tržišča.

širneje razlagati. Med tem pa so petrolejska polja v Avstriji v okviru nacionalizacije pripadala pod državno upravo petrolejskih polj (Oesterreichische Mineraloelverwaltung) in od tod tudi politična problematika izpolnitve dunajskega memoranduma.

Če so socialisti (Schärf in Kraisky) podpisali dunajske memorandume, so storiili očitno zato, ker je šlo za velike cilje — za državno pogodbo, toda prav gotovo v upanju, da bo transakcija mogoče izvršiti tudi na drug način, ne z dejanskim prenosom lastništva. V tem smislu so dajali izjave tudi njihovi odgovorni činitelji, med njimi sam sopodpisnik memoranduma, državni sekretar Kraisky. To mnenje je potrdil večeraj v proračunski razpravi tudi socialistični poslanec Koref, ko je obital ljudski stranki, da se ji strahovito mudi z izpolnitvijo dogovora in dodal, da brez dvoma ni naloga parlamenta, da bi podpiral koristi tujih petrolejskih družb. Toda z druge strani so socialisti zastopani v vladi dali razumeti, da pač ne bo šlo drugače, kot da se vda. Po dveh letih je torej pomoč tedanjih meščanskih vlad v Londonu in Washingtonu pripomogla ljudski stranki k novemu uspehu pri denacionalizaciji avstrijskega gospodarstva. Gospodarska škoda, kot rečeno, ni prevelika, moralna pa nedvomno občutna.

V petrolejskih podjetjih države uprave je že prišlo do protestnih zborovanj, na katerih so delavci nastopili proti denacionalizaciji. O tem poročila samo komunistični »Volkestimmer«, ostali tisk seveda molči. Da pa socialistom kljub temu ni prijetno pri duši, je gotovo.

Jaka Stolar

Načrt osnovnega zakona o skladih Prosvetni delavci o reformi šolstva

Politika skladov naj zagotovi dolgoročno planiranje

Izkušnje v naši socialistični izgradnji kažejo, da so naše materialne možnosti take, da je potrebno na posameznih področjih sistematično ustvarjati potrebna finančna sredstva več let, če želimo zagotoviti stabilno in dolgoročno planiranje. Rezultat teh izkušenj je bilo ustanavljanje namenskih skladov. S temi namenskimi skladi se je hotelo zagotoviti redno in sistematično prilivanje sredstev in njihovo trošenje za točno določene namene. Praksa kaže, da so ti skladi zelo ugodna ekonomska oblika v usmerjanju izgradnje oziroma v zagotovitvi stabilnega in dolgoročnega planiranja, ker so vnaprej znana sredstva, s katerimi bo mogoče razpolagati.

ralo iz strahu, da bodo neizkoriščena sredstva ugasnila. Sklade bi delili na dve skupini in sicer na sklade za kreditiranje in sklade za finansiranje. Sredstva iz skladov za kreditiranje bi dobivale zainteresirane organizacije in ustanove v obliki kredita, kot je to primer s skladi za stanovanjsko izgradnjo. Koristniki bi vračali ta sredstva v ustreznih obrestih. Skladi za finansiranje posameznih dejavnosti bi bili izkoriščeni tako, da bi dajali njihova sredstva koristnikom za določene namene in jih ne bi bilo treba vračati.

Uvid v način trošenja teh sredstev. Pomembno v načrtu je tudi to, da je predvidena možnost bolj elastičnega izkoriščanja dveh ali več skladov v skupne namene. Kolikor se pojavi potreba po financiranju določenih družbenih in gospodarskih dejavnosti, lahko sodelujeta hkrati dva ali več skladov. Na ta način je omogočeno ekonomično prelivanje sredstev iz enega sklada v drugega in z enega teritorija na drugega. Do sedaj takih možnosti ni bilo, kar je imelo negativne posledice za samo racionalno izkoriščanje sredstev.

Poleg teh družbenih skladov bi tudi v bodoče ostali proračunski skladi, vendar bi obsegali samo tiste sklade, ki imajo vrše svojih dohodkov izključno iz proračuna.

Ena osnovnih pomanjkljivosti sedanjih skladov je bila v tem, da so bili v večini primerov omejeni na eno leto, ker so bili vezani na proračun. Zaradi tega nekatera sredstva niso mogla biti vedno izkoriščena ter so se zivala v proračun oziroma so bila včasih trošena ob koncu leta nenatirno, samo da bi bila potrošena in da se ne bi prelija v proračun.

Včeraj in danes

Jugoslovansko-belgarski razgovori za sklenitev konvencije o socialnem zavarovanju

Beograd, 6. dec. V Beogradu se bodo 9. tega meseca začeli jugoslovansko-belgarski razgovori za sklenitev konvencije o socialnem zavarovanju. Jugoslovansko delegacijo bo vodil Todor Vujošević, pomočnik direktorja zveznega zavoda za socialno zavarovanje, belgarsko pa Marin Geškov, načelnik v ministrstvu za ljudsko zdravstvo in socialno skrbstvo. Doslej je Jugoslavija sklenila podobne konvencije z osmimi evropskimi državami in to: s Francijo, Belgijo, Luksemburgom, Holandijo, Češkoslovaško, Britanijo, Madžarsko in Italijo. (Jugopres).

I. St.

Delo mešane jugoslovansko-izraelske komisije za blagovno izmenjavo

Beograd, 6. dec. Danes se je tu začel sestanek mešane jugoslovansko-izraelske komisije za blagovno izmenjavo. Predvideva se, da bo ob tej priliki komisija analizirala dosedanja blagovna izmenjava med obema državama govora pa bo tudi o možnostih nadaljnje rešitve določenih problemov, ki se nanašajo na sezonski začet izvoza in uvoza in na nekatere finančne težave. Pričakujejo, da bodo člani mešane komisije pripravili vladam obeh držav ukrepe za nadaljnjo okrepitev izmenjave med Jugoslavijo in Izraelom. Jugoslovansko delegacijo vodi Marko Perović, svetnik v državnem sekretariatu za zunanje zadeve, izraelsko pa Arie Lapid, sekretar poslaništva v Beogradu. Mešana jugoslovansko-izraelska komisija za blagovno izmenjavo je ustanovljena na osnovi trgovinskega sporazuma od 13. junija lani. (Jugopres)

so, da je kulturno-prosvetna dejavnost na Koprskem kljub majhni finančni podpori dosegla izdatne uspehe. V zelo važni razpravi so zlasti omenjali, da je treba v prosvetnih družinih posebno v okviru Svobode iskati nove oblike dela in kulturno-prosvetne dejavnosti.

Tehnična vzgoja kmečke mladine

Včeraj dopoldne je bila na Okrajnem odboru Ljudske tehnike in Ljubljani seja Društva traktoristov in kmetijskih strojarstov ter Kmetijsko-tehnične komisije. Razpravljali so o tehnični vzgoji kmečke mladine v okviru Avto-moto društven in v okviru kmetijskega gospodarskih šol. Takšnih šol je Ljubljanskem okraju 42, ravno zdaj pa uvajajo pouk v kmetijskem strojništvu. Sklenili so, da je treba predvsem okrepitev praktični pouk z učnimi pripomočki iz strojništva. Tudi so sklenili, da bodo organizirali 2 tečaja za traktoriste in da bodo leti opravili v marcu strokovne izpite. Dogovorili so se, da bo tekmovalna kmečke mladine v kmetijskem strojništvu junija prihodnjega leta in sicer naj bi bilo v Grosupljem. H koncu so razpravljali še o finančni strani organizacije tečajev in drugih akcij LT Ljubljanskega okraja. S. F.

Na plenumu je bilo rečeno, da nekaterim vprašanjem v predlogu ni bilo dano ustrezajoče mesto ali pa da nekatera niso dovolj pojasnjena. Smatrajo, da vprašanje uč-

enja v predlogu niso posvetili dovolj pozornosti. Prosvetni delavci poudarjajo, da naj učenje kot ena od oblik dejavnosti zavzame važnejše mesto ter da naj delo preide v moralni kodeks našega človeka. Oni smatrajo, da niso dovolj jasno formulirane družbeno priznane norme obnašanja, ki veljajo v naši družbi in potemtakem tudi v šoli.

Nekateri so bili mnenja, da je treba jasneje precizirati mesto in vlogo predavateljev in izobraževalcev in vzgojnim sistemu, kakor tudi položaj predavateljev in učencev

Sivka osvaja Dalmacijo

V zadnjih nekaj letih se na področju splitskega okraja in vse srednje Dalmacije vedno bolj zanimajo za sivko (lavendel). Dalmatinski kmetijski so začeli gojiti to prijetno dišečo rastlino zato, ker pravijo, da je za njihove pogoje najbolj donosna. Najprej so začeli gojiti sivko na otoku Hvaru. Posamezne vasi, zadrage in individualni proizvajalci tega otoka so za sivko olje prejeli milijonske zneske. To je dalo povod, da so se začeli zanimati za sivko tudi proizvajalci sosednih mest in vasi, ki so v vedno večjem številu prihajali na Hvar in kupovali sivkine sadike. Zdaj so s to silko nasajeni številni nižinski dalmatinski kraški tereni.

Obisk italijanskega gospodarstvenika

Beograd, 6. dec. Ujleni italijanski gospodarstvenik in predsednik ENI, nacionalnega podjetja za raziskovanje, proizvodnjo, predelavo in uporabo nafte, plina in naftnih derivatov Enrico Mattei je obiskal dopoldne zvezno industrijsko zbornico. Z njim je bila tudi skupina njegovih sodelavcev in italijanski veleposlanik v Beogradu Gastone Gvidotti.

Italijanski gospodarstvenik je imel v zbornici informativne razgovore o možnosti sodelovanja med ENI in jugoslovanskimi podjetji za proizvodnjo ter predelavo nafte in plina. Pri razgovorih so sodelovali predsednik zvezne industrijske zbornice Todor Vujošević, sekretar zbornice inž. Zvonko Morić in predsednik Zdrženja jugoslovanskih podjetij za proizvodnjo ter predelavo nafte in plina inž. Matija Cerovac. Razgovori se bodo nadaljevali jutri dopoldne.

Popoldne je gospod Mattei imel predavanje o vlogi ENI v italijanskem gospodarstvu.

Glede odnosov med tem, kar je staro in novo po naših šolah, smatrajo nekateri diskutanti, da je treba popraviti tisti del predloga, v katerem je govora o stari in novi šoli. Oni so mnenja, da so si stari in novi predavateljski načrti in programi ter metode morja preveč nasprotujoči v tem dokumentu in da je ponekod opaziti negativen odnos do starega, kakršen ni obstojel v drugih oblikah družbenega življenja, kjer so že bile sprejemane podobne tem v šolstvu.

Prvi geomagnetski observatorij v državi

Beograd, 6. dec. Te dni je začel delati prvi jugoslovanski geomagnetski observatorij, ki ga je zgradila zvezna geodetska uprava. Observatorij je postavljen pri vasi Brazovjku v bližini Beograda za potrebne znanstvenih raziskavanj. V okviru prispevka jugoslovanskih znanstvenikov k mednarodnemu geofizičnemu letu bo beograjski geomagnetski observatorij skupek s približno 130 stalnimi in začasnimi observatoriji po svetu ugotovljal absolutno jakost zemeljskega magnetnega polja ter neprestano zaznavoval njegove izpremembe. Obenem bo observatorij proučeval vzročne zveze med cikličnimi izpremembami na soncu in določenimi pojavi na zemlji, ki so zlasti intenzivni v sedanjih dobi izbruhov na soncu in nastajanja peg na njegovi površini.

Znanstveniki so ugotovili, da imajo te izpremembe na soncu znanen vpliv na gornje dele atmosfere, zlasti na tako imenovano ozonsko plast, ki ima zelo važno vlogo v razširjanju radijskih valov. V zvezi s tem se motnje, ki se pojavljajo v radijskem prometu, zlasti ojačujejo v času močnih izbruhov na sončni površini, ki se morejo opaziti tudi sedaj v teku mednarodnega geofizičnega leta.

Posmrtni ostanek slikarja Paje Jovanovića upeljeni na Dunaj

Dunaj, 6. dec. Danes so v dunajškem krematoriju upelili posmrtni ostanke znanega jugoslovanskega slikarja in akademika Paje Jovanovića, ki je umrl star 99 let. Po pokojnikovi želji bodo žaro s pepelom prenesli v Beograd, kjer jo bodo hranili v njegovem ateljeju.

Na oster pokojnika so položili vence srbske Akademije znanosti, izvršnega sveta LR Srbije, jugoslovanske ambasade in dunajskega Zdrženja slikarjev. Poslednji čast so izkazali Paju Jovanoviću njegova soproga in jugoslovanski ambasador na Dunaju Jože Zemljak skupno z osemimi poslaništvoma. Od velikih umetnikov so se poslovili še predsednik dunajskega Zdrženja likovnih umetnikov profesor in akademski slikar Rudolf Heinz Kappel, generalni sekretar Zdrženja Walter Zettel, predsednik avstrijsko-jugoslovanskega društva Hyross in sekretar Doppelhofer ter več umetnikov osebnih prijateljev in znancev.

Kulturnoprosvetna dejavnost na Koprskem

KOPER, 6. dec. — Danes je bila v Koprju seja okrajnega odbora Socialistične zveze. Na seji so obravnavali vprašanja s področja kulturno-prosvetne dejavnosti v okraju. Poudarili

V Celju so odprli šolo za delavsko in družbeno upravljanje

Celje, 6. dec. — V prostorih bivše restavracije pri »Mlinarjevem Janezu« na Teharjih, so dopoldne ob navzočnosti številnih zastopnikov ljudskih odborov, političnih in družbenih organizacij in delovnih kolektivov, ustanov itd., odprli stalno šolo za delavsko in družbeno upravljanje. Na začetku slavnosti je spregovoril predsednik okrajnega sindikalnega sveta Ivo Zmajher, za njim pa še sekretar

okrajnega odbora Socialistične zveze Stane Sotlar. Ustanovitev stalne šole za delavsko in družbeno upravljanje v Celju, so narekovala potrebe po nenehnem izpopolnjevanju znanja in izkušnje s področja delavskega in družbenega upravljanja. Centralna šola za področje celjskega okraja je razen tega še posledica velike zainteresiranosti članov delovnih kolektivov po takšnem izobraževanju in dej-

stva, da dosednji tečajji za delavsko samoupravljanje, ki so jih prirejali kolektivi ali pa organizacije, spričo različnih učnih programov in pogojev dela, niso dosegli zaželenih uspehov. Ob analizi vseh teh ugotovitev sta okrajni sindikalni svet in komisija za družbeno upravljanje pri okrajnem odboru Socialistične zveze v Celju sklenila ustanoviti takšno šolo, katero otvoritev je bila danes.

Železniška nesreča v Zagrebu

Brzi in tovorni vlak v plamenih — Silno trčenje v megleni noči

Zagreb, 6. dec. (Po telef.) Ko je sinoči brzovlak št. 1408, ki je prihajal iz Splita, vozil preko savskega mostu, so mnogi potniki stali ob oknih, da bi videli razsvetljeni Zagreb ter niso slutili, da bodo nekaj sekund kasneje v plamenih, da bodo nekateri zgoreli kot žive baklje in da bodo drugi odpeljali v bolnišnico. Okoli 21.5 ure je na progi pod podvozom, po katerem pelje avtocesta proti Sloveniji, odjeknilo strahovito trčenje, nato pa je izbruhnil nad 100 m visok požar kot bi nenadoma izbruhnil vulkan. Nato so se zasilni klicni na pomoč ter sikanje pare in plamen. Ljudje s Savske ceste in bližnjih ulic so tekli proti progi in ko so prišli na mesto nesreče, so plameni vse bolj zajemali kompozicijo vlaka ter zadnji del tovornjaka, v katerega se je brzovlak zaletel v megleni noči.

Brzovlak je imel odprt signal za vstop na zagrebški glavni kolodvor, toda pred odcepom proti zahodnemu kolodvoru je naletel z brzino nad 60 km na zadnji del tovornega vlaka št. 746 A, ki je preje stal na progi, ker ni dobil vstopa na zahodni kolodvor in je sedaj pravkar odhajal, ko se je zaletela vanj lokomotiva brzovlaka. Majhna sreča v tej veliki katastrofi je bila ta, da se je tovorni vlak začel ravno pomikati in je bil tako udarec slabši. Nekaj je prispeval k ublažitvi udarca tudi strojevodja brzovlaka, ker je v megli zagledal garnituro tovornega vla-

ka in je začel zavirati, toda bilo je 80 m do mesta trčenja in pri trčenju je izbruhnil požar, ker so bili zadnji trije vagoni tovorne kompozicije elsterne, polne nafte in butan plina. Ob udarcu sta se butan in nafta vnela in ogenj je v trenutku zajel prvi del kompozicije brzovlaka ter zadnji del tovornjaka.

5 mrtvih, 23 ranjenih

Takoj po trčenju so prišli na pomoč Ljudska milica iz Zagreba ter gasilci. Prišlo se je reševanje pod najtežjimi pogoji. V bližini proge je mnogo hiš in pričeli so z evakuacijo prebivalstva. Okoli 10 gasilskih motornih črpalk je brizgalo vodo na vagon. Požar je bil tako ogromen, da je še danes po 10. uri dopoldne ena cisterna gorela. Gasilcem se je posreželo preprečiti, da požar ni zajel bližnjih hiš. Kdo bi mogel opisati strahovite prizore, ko so v megli iskali mož ženo, žena otroke in ko so prišli na kraj nesreče nešteti ljudje, ki so na zagrebškem kolodvoru pričakovali svoje sorodnike. Bilo je nešteto ginitivnih prizorov. V vsem tem vrvežu pa so nosili ranjence, odkopavali iz ruševin mrtve. Šele danes zjutraj se je lahko ugotovilo, da je 5 mrtvih, ob katerih treh še niso identificirali, ranjenih pa je nad 30 oseb. Nekaj potnikov je izgubilo. Skodlo cenijo nad pol milijarde dinarjev, dočim škoda, ki so jo utrpeli potniki, še ni ugotovljena.

Kdo je kriv?

Na to vprašanje še ni mogoče odgovoriti. Tega ne ve niti komisija, ki so jo takoj sestavili. Verjetno osebe brzovlaka ni ničesar zakrivilo, ker je bil sil-

gnal za brzovlak odprt. Prav tako kaže, da ne nosi nobene krivde osebe tovornega vlaka, ker se je tovorni vlak pred signalom ustavil, naker je dobil znak, da lahko odpelje. Ostaja možnost, da je krivda na kretničarjih ali pa na signalnih napravah. Komisija to sedaj raziskuje in ne daje nobenih izjav.

Doslej so identificirali trupla strojevodje Ivana Radovića iz Zagreba, 32-letne uslužbenke iz Siska, matere dveh otrok, Branke Guge ter Tina Segedina s Korčule, starega 26 let. Trupla dveh ponesrečencev, enega moškega in ene ženske, še niso identificirali.

Izmed 23 potnikov in železniških uslužbenecv, ki so bili poškodovani pri nesreči, so jih 19 izpustili domov, ko so jim nudili zdravniško pomoč, medtem ko so na zdravljenju pridržali štiri osebe, katerih poškodbe so težje značaja. Kakor se je izvedelo, njihova življenja niso v nevarnosti. V bolnišnico zdravljenju so pridržali tudi Miro Segedin, katere mož je izgubil življenje pri tej nesreči in ki je razen poškodbe utrpela tudi živčni pretres.

Treba je poudariti, da je hitra pomoč milice, železničarjev in gasilcev, katastrofo zelo omilila. Dela za čiščenje proge in preiskava so v teku. Zagrebško prebivalstvo je nesrečo zelo prizadela ter je neprestano na vstu nesreče ogromno ljudi.

Veliko industrijsko podjetje s sedežem v Ljubljani sprejme v stalno službo

BLAGAJNIKA (-čarko)

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe v ogl. oddelek pod »Vesten in pošten uslužbenec. 7173-R

TOVARNNA STROJIL MAJSPEK

Nudi v prodajo državnim in zadrženim organizacijam naslednja rabljena osnovna sredstva:

Tovorni avtomobil »Opel-Blitz«, 3 t, 75 KS, v nevoz. stanju, Tovorni avtomobil »Chevrolet«, 3 t, 95 KS, v nevoz. stanju, Raznomoževalni stroj »Brüco-Express« v uporabnem stanju. Prodajni pogoji in ogled osnovnih sredstev v podjetju dnevno do 14. ure. Po 31. dec. 1957 bo prodaja tudi za ostale interese. 7175-R

CASOPISNO PODJETJE »SLOVENSKI POROČEVALEC«

Ljubljana, Tomšičeva ulica 1

razpisuje

v smislu uredbe o upravljanju z osnovnimi sredstvi

Ur. list št. 52-53, 8-54, 25 in 32-54, 35-55 in 11-56

razprodajo

sledečih osnovnih sredstev:

STAVNI STROJ »TYPOGRAF« z rezervnimi deli: matrice garmond in petit, model za viltanje vrst 8-12, 13-17, 18-22 in 24-28 cicerov, s posebnim rezervnim kotlom za viltanje vrst, elektromotor in drugo. — Vse v prav dobrem stanju.

BRZOTISKALNI STROJ »KÖNIG & BAUER«, dobro ohranjen, format 63 X 95 cm, trije okvirji, kapaciteta do 1000 izvodov na uro.

BRZOTISKALNI STROJ »FRANKENTHAL« — format 50 X 70 cm, dva okvirja, kapaciteta do 1350 izvodov na uro. Stroj je generalno popraviljen.

OSEBNI AVTO »Opel Kapitän« — tip 52, 67 KM.

OSEBNI AVTO »Fiat 1400 «Zastava«, 40 KM. — Oba v prav dobrem stanju.

PISALNI IN RACUNSKI STROJI ter razni pisarniški, odvisni inventar in opremo.

Razprodaja bo v ponedeljek, dne 9. decembra od 9. ure dalje v prostorih tiskarne, Tomšičeva ulica 1.

Interesenti naj prinesejo s seboj pooblastila svojih podjetij in potrdilo banke, da so jim sredstva za razpolago.

V koliko pa ne bodo državna podjetja pokupila razpisanih predmetov, bomo le-te prodajali tudi ostalim zasebnim kupcem.

ALOJZJI SPACAPAN železniški upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 8. decembra 1957 ob 15. uri iz Nikolajevske mrliške vežice na Zalah.

Zaujočji: hčere Marija, Jelka, sinova dr. Avgust in Jože z družinama ter ostalo sorodstvo. Ljubljana, Nova Gorica, Maribor 6. decembra 1957.

Ob robu dogovora

Vihar v Džakarti

Poročila, ki zadnje dni prihajajo iz Džakarte, govorijo o hudem notranjem previranju. Predsednik republike Sukarno je komaj komaj ušel smrti, ko je pred dnevi neki prenapet zagnal ročno bombo, ki je ubila 9, ranila pa 130 ljudi; na drugi strani pa je vsa Indonezija zajel val protiholandske gornje, tako da že vsi govorijo o pretrganju diplomatskih odnosov med Amsterdamom in Džakarto.

Kaže, da mlada indonezijska republika preživlja hude dneve, ki so po svoje odsev dediščine, sprejete od prejšnje kolonialne veselite, nekdanje gospodarice tega področja. Indonezijske notranje težave so tako hude, da danes ni človeka, ki bi znal povedati, kakšna bo prihodnost te mlade azijske države. Notranja nasprotja so hude in nedavni atentat je le potrdilo za to trditve. Prejšnji gospodarji Nizozemci so pač svoj kolonialni imperij uredili tako, kakor je prišlo njihovim potrebam in njihovi administrativni sposobnosti. Takratni antagonizmi so se osredotočili v boju proti tujcem. Po osvoboditvi in osamosvojitvi pa so se pokazala še nešteta druga nasprotja: razlike v kulturnem in gospodarskem razvoju posameznih indonezijskih otokov, ob tem težnja po avtonomiji in s tem boj proti centralni oblasti, vrh tega še različne politične tendence, zmeda v programih raznih strank, trenja med politiki in podobno. Zaradi tega je razumljivo, da ima odločna in dobro organizirana komunistična partija, oprajoča se na zglede, ki jih nudi vsem azijskim narodom LR Kitajske, čedalje večji uspeh in vedno več somišljenikov...

Morda ni pretirano, če izrazimo mnenje, da že same notranje politične razmere zahtevajo usmeritev pozornosti naravn: od tod tudi za večletna gonja za osvoboditev Zahodnega Iriana (Nizozemske Nove Grineje), Indoneziji so osvobodili in podedovali ves arhiv, razen nizozemskega ozemlja na Novi Gvineji. Nizozemska Nova Gvineja je daleč od Holandije in njeno edino gospodarsko bogastvo sta nafta in les. Videti pa je, da je Nizozemcem veliko do tega, da ostanejo kolonialna veselista, in to nemara ne toliko za gospodarskega stališča kot zaradi ugleda. Tudi indonezijsko nacionalno čustvovanje se bolj opira na ugled kot na nacionalne pravice, saj živi na Zahodnem Irianu vsega milijon prebivalcev, ki so večina Papuanci...

Toda ne glede na to, so Združeni narodi že četrto leto razpravljali o Zahodnem Irianu. Na letošnjem zasedanju se za usako ceno hoteli poudariti s svojo zahtevo, naj Združeni narodi priznajo Indoneziji pravico do zahodne polovice otoka Nove Grineje. Večina v Generalni skupščini te zahteve ni odobrila.

Odgovor Džakarte na to stališče je bil še osterje. Mahoma so prepovedali kakršno koli rabo holandske, prepovedali so celo filme z nizozemskimi napisi, delavstvo je zaseglo nizozemska podjetja, indonezijska vlada je potem ta podjetja prevzela pod svojo upravo, vlada je poleg tega zahtevala, naj Nizozemska ukine vse konzulate in zmanjša osebje diplomatske misije v Džakarti.

Nizozemska vlada je na te ukrepe odgovorila s pozivom 45.000 nizozemskih državljanov, ki živijo v Indoneziji, naj se pripravijo na odhod v domovino. Izjave z obeh strani kažejo, da je pretrganje diplomatskih odnosov med Nizozemsko in Indonezijo samo še vprašanje dni.

Nizozemci se vse do danes niso hoteli sprijazniti z mislijo, da je njihov kolonialni imperij propadel, pač pa so izkoriščali svoje gospodarske položaje in svojo gospodarsko-financiarno moč, da bi mladi republiki povzročili hude preglavice. To ohlota ravnanje pa je čedalje bolj razburjalo občutljivo indonezijsko nacionalno čustvovanje. Zadeva z Zahodnim Irianom je pravzaprav le povod za izbruh hude mržnje proti bivšim zadrževalcem. Ta napetost pa znanstveni hujske posledice, na eni strani gre za gospodarske probleme, na drugi strani pa se že vidi, kako skušajo druge veselite »posredovati«. To »posredovanje« pa bo najbrž v škodo indonezijske suverenosti in zna še bolj zaostri notranja nasprotja...

Nizozemci odhajajo

Holandski državljani bodo morali zapustiti indonezijsko ozemlje — Prekinitev diplomatskih odnosov z Nizozemsko je samo še vprašanje časa

DŽAKARTA, 6. dec. (AP). Indonezijska vlada je ukazala nizozemskim državljanom, naj takoj začnejo zapuščati indonezijsko ozemlje, in je sporočila, da je prekinitev diplomatskih odnosov z Nizozemsko samo še vprašanje časa.

Indonezijski minister za informacije je tudi izjavil, da bodo takoj prekinili vse trgovinske odnose z Nizozemsko. Dodal je, da bodo nizozemska podjetja, ki so jih začel tedna zavzeti delavci, prevzela začasno indonezijska vlada, da bi zagotovila red. Računajo, da je nizozemsko premoženje v Indoneziji vredno okoli 1 milijardo dolarjev.

Minister za informacije je dejal, da nizozemska podjetja, ki so jih zasedli delavci, niso nacionalizirana, ter da so bile nacionalizirane samo nizozemske pristanišne naprave. O od-

škodnini za nizozemsko premoženje bodo z Nizozemci razpravljali šele potem, ko bo Nizozemsko ugodila indonezijski zahtevi po izročitvi zahodnega Irijana.

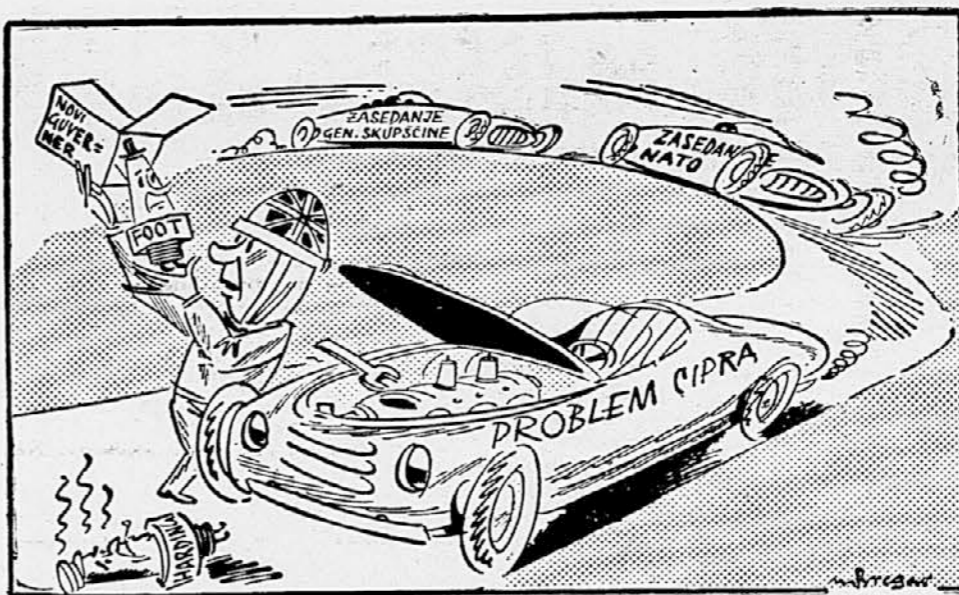
Indonezijska vlada je obvestila nizozemsko diplomatsko predstavništvo v Džakarti, naj takoj začne evakuirati nizozemske državljane. Le-teh je v Indoneziji okrog 64.000 in od teh sta dve tretjini evroazijskega rodu. Vendar je minister za informacije poudaril, da morajo nizozemski državljani, ki so nujno potrebni za normalno poslovanje nizozemskih

trgovskih, ostati na delu, sicer jih bodo aretirali zaradi kršitve odredb o »vojni in izrednem stanju«. Vlada bo tudi imenovala komisijo za vse nizozemske ladje, ki so v indonezijskih vodah. Indonezijsko diplomatsko predstavništvo v Haagu je dobilo ukaz, naj takoj začne evakuirati vse Indonezije, ki žive na Nizozemskem. Gre približno za 5000 Indonezijcev, v glavnem študentov, malih trgovcev in gostinskih delavcev.

Nizozemska vlada je imela danes sestanek, na katerem je proučila ukrepe, ki so potrebni za repatriacijo nizozemskih državljanov iz Indonezije. — V Haagu pa poudarjajo, da doslej vlada ni prejela uradne indonezijske zahteve za evakuacijo Nizozemcev.

Japonski zunanji minister Fudžijama je izjavil, da japonska vlada nima ničesar proti temu, da bi japonske zasebne tvrdke pomagale Indoneziji zaradi evakuacije nizozemskih državljanov. Fudžijama je dodal, da bo Indoneziji primanjkovalo predvsem tehnikov in ladij.

Agencija AFP poroča, da je nizozemska vlada zahtevala nujen sestanek sveta severnoatlantskega pakta. Na sestanku naj bi proučili vprašanje nizozemsko-indonezijskih odnosov.

HITRO NOVO SVEČKO NOTER. PREDEN ME DOHITLIJO!

Tržačani zahtevajo volitve

Od našega stalnega dopisnika

TRST, 6. dec. (Po telefonu). Čeprav za danes izjemoma ni predvidena stavka v ladjedelnicah, traja medno gibanje z nenehno vztrajnostjo dalje, kljub ogromni škodi, ki jo trpe delavci sami in podjetje. Na včerajšnjem zborovanju so delavci zahtevali razširitev tega gibanja in zaostritev borbe v primeru, da bi se pogajanja v Rimu končala brez uspeha. V Rim so namreč te dni odšli predstavniki obeh sindikalnih organizacij, da bi na najmerodajnejših mestih rešili ta dolgotrajni spor.

Toda glavni politični dogodek zadnjih dni predstavlja odločna zahteva štirih strank — socialistične, socialno demokratske, republikanske in radikalne — naj se občinske volitve razpišejo v roku treh mesecev po razpustu občinskega sveta, tako

ko to določa zadevni zakon. To pomeni, da bi moral generalni vladni komisar, oziroma prefekt razpisati volitve najpozneje do 14. januarja 1958. leta, kar zelo verjetno ne bo mogoče. V svoji pismeni zahtevi stranke poudarjajo, da bodo bivši izvoljeni svetovladi sprožili pravni postopek proti slehernemu dejanju sedanega prefekturnega komisarja na tržaški občini, ki bi bil nezakonit.

Enako zahtevo je postavila včeraj na svojem obisku pri generalnem vladnem komisarju tudi delegacija komunistične partije Italije za tržaško ozemlje. Komisar jim je odgovoril, da nima namena o svojih ukrepih obveščati glede novih volitev samo ene stranke, ampak vse prebivalstvo. Delegacija KPI je tudi protestirala proti zvišanju tarif za vodo, plin, elektriko in tramvaj, ki ga namerava izvesti občinski komisar, ker hoče odpraviti primanjkljaj občinskega podjetja, ki ga pokriva vlada. Komisar je na to več dajala svojih prispevkov in jih odtrgovala od produktivnih izdatkov. Poleg tega je de-

Ollenhauer na Danskem

Kjōbenhavn, 6. dec. (DPA). Voditelj zahodnoslovenske socialnodemokratske stranke Ollenhauer, ki je imel včeraj v Kjōbenhavnu razgovore z vidnimi danskimi socialistimi demokrati, je danes odpotoval iz danske prestolnice. Podrobnosti njegovih razgovorov niso znane, ker so bili privatne narave.

Brazilija noče v NATO

Rio de Janeiro, 6. dec. (APP) Brazilsko zunanje ministrstvo je davi objavilo sporočilo, v katerem poudarja, da Brazilija ni zaprosila za sprejem v Atlantski pakt. Sporodilo pravi, da vlada ne more proučiti možnosti takega pristopa, preden pozorno ne prouči posledic, ki bi jih imel tak korak na sistem medameriške obrambe, na katerem temelji zunanja politika Brazilije. Ob zaključku je rečeno, da bo brazilška vlada proučila to vprašanje šele po široki izmenjavi gledišč z drugimi članicami medameriške zveze.

Sestanek Dulles-Pella

Washington, 6. dec. (AP). Ameriški zunanji minister Dulles bo seznanil italijanskega zunanjega ministra Pello s predlogi, ki jih namerava ZDA predložiti na bližnjem sestanku šefov držav Atlantskega pakta. Oba zunanja ministra se bosta predvidoma sestala nočjo po vrnitvi Pella iz Južne Amerike, kjer je ta razpravljal z italijanskimi diplomatskimi predstavniki v tem delu sveta. Domnevajo, da bo pri tem razgovoru Pella posebno vztrajal na pogostejših političnih posvetovanjih kot najboljšem sredstvu za krepitve enotnosti držav Atlantskega pakta.

Chamounova poslanica Fejsalu

Beirut, 6. dec. (AFP). Predsednik libanonske republike Camille Chamoun je poslal poslanico irakemu kralju Fejsalu, ki po trditvah obveščevalnih krogov v Bejrutu vsebuje libanonske predloge za rešitev mednarodnih sporov in normalizacijo odnosov med nekaterimi arabskimi deželami in zahodnimi silami. V dobro obveščevalnih krogih poudarjajo, da je posebno pomembno dejstvo, da je bila libanonska poslanica kralju Fejsalu poslana prav v trenutku, ko je Fejsal v Riadu, kjer se razgovarja s saudskimi kraljem.

NEW YORK, 6. dec. (Tanjug). Sesti odbor Generalne skupščine OZN, ki se ukvarja s pravnimi vprašanji, je včeraj kot prvi končal svoje letošnje delo. Od štirih točk dnevnega reda odbor sploh ni razpravljal o mednarodni kriminalistični jurisdikciji niti o načrtu kodeksa zločinov proti miru in varnosti človeštva.

Odbor je samo poslušal poročilo mednarodne pravne komisije o konvenciji za diplomatske privilegije in se ukvarjal z vprašanjem definicije agresije. Razprava o tem se je začela že pred sedmimi leti in se je nadaljevala v skupščini skoraj vsako drugo leto. Dve posebni komisiji sta protučevali to zapleteno gradivo, toda brez uspeha. Tudi letos ni bil dosežen noben predelek na tem področju, v glavnem zaradi odpora zahodnih držav. Večina pa je na koncu vendarle izglasovala resolucijo, ki zahteva ustanovitev posebne komisije za nadaljnje proučevanje vprašanja difencije

Agresije s tem, da se o sklepih obvesti Generalna skupščina na štirinajstem zasedanju leta 1959.

Proti odleganju razprave je bilo 21 delegacij, med njimi tudi jugoslovanska. Jugoslovanski predstavnik Božidar Jovanovič je ob tej priložnosti izjavil, da bi bilo definiranje agresije pozitivni prispevek k mednarodnemu miru, varnosti in razvoju mednarodnega prava ter bi pomnilo resno opozorilo morebitnemu napadalcu. Šutilo bi tudi kot vodilo pristojnim organom OZN v primeru dejanske agresije, čeprav svedca definicija sama ob sebi ne bi bila univerzalno zdravilo za vse težave.

SKRBNišKI SVET SPET OPOMINJA

New York, 6. dec. (Reuter). Skrbniški svet Združenih narodov je včeraj sprejel resolucijo, v kateri ponovno poziva dežele, ki upravljajo ozemlja pod skrbništvom OZN, da predložijo Zdrženim narodom poročila o datumih, ko si bodo ta ozemlja lahko pridobila samoupravo ali neodvisnost.

Resolucija je bila sprejeta s 44 proti 15 glasovom, dvanaest držav pa se je glasovanja vzdržalo. Resolucija bo sedaj v obliki priporočila poslana v proučevanje Generalni skupščini. V njej je med drugim tudi omenjeno, da je Generalna skupščina februarja lanskega leta sprejela podobno resolucijo ter ugotovila, da države, ki upravljajo ozemlja pod skrbništvom, niso izpolnile zahtev skupščine.

Skrbniški svet je dalje sinoči sklenil, da bo od Generalne skupščine zahteval, naj na svojem bodočem zasedanju prouči posledice, ki bi jih lahko imela ustanovitev skupnega evropskega tržišča za odvisna ozemlja nekaterih članic te skupnosti. Predlog resolucije je bil sprejet z 43 glasovi proti 14 in 7 vzdržanimi. Predlog resolucije mora odobriti sedaj še plenum Generalne skupščine.

Vsi zahtevajo odškodnino

Za Veliko Britanijo zahtevajo zdaj še ZDA in Francija povrnitev stroškov za vzdrževanje čet v Zahodni Nemčiji

Bonn, 6. dec. (Tanjug). Kakor piše zahodnonemški tisk, so sedaj za Veliko Britanijo še ZDA in Francija zahtevale povrnitev stroškov za vzdrževanje svojih čet v zvezni republiki Nemčiji.

Ameriško zahtevo je zahodnonemskemu zunanemu ministru sporočilo ameriško veleposlanstvo v Bonnu, kakor je bilo uradno sporočeno. ZDA zahtevajo od Nemčije še 325 milijonov mark za vzdrževanje čet v tem letu. Na osnovi sporazuma, ki je bil dosežen junija tega leta, so ZDA že prejele 325 milijonov mark, kar je ustrezalo polovici vsote, dolžne za leto 1956. Tedaj so si ZDA pridržale pravico, da zahtevo po drugi polovici lahko postavijo do konca leta. Po tej zahtevi z gotovostjo računajo, da bodo ZDA in Velika Britanija kljub zahodnonemskemu upiranju zahtevale odškodnino za vzdrževanje svojih čet tudi za leto 1958.

Izvedelo se je, da je tudi Francija zahtevala odškodnino.

Tukaj smatrajo, da je tudi do britansko-zahodnonemškega spora glede odškodnine za vzdrževanje britanskih čet prišlo zaradi tega, ker se je bonnska vlada bala, da bi ugodila Veliki Britaniji spodbudila zahteve drugih dveh držav po plačilu odškodnine. Kakor je bilo sporočeno, se je Velika Britanija obrnila na svet At-

lantskega pakta in zahodnoevropske zveze, sklicujoč se na neki člen pariškega sporazuma, po katerem ima pravico umakniti svoje čete iz Zahodne Nemčije, če bi njihovo vzdrževanje zahtevalo prevelike finančne izdatke.

V letu 1957 je Zahodna Nemčija za vzdrževanje tujih čet na svojem ozemlju plačala 1 milijardo 200 milijonov mark, od česar je Velika Britanija dobila 590 milijonov, ZDA 325, Francija 225 in Belgija 60 milijonov mark.

Po obisku - nič posebnega

Med Brentanovim obiskom v Londonu ni prišlo do pomembnih sklepov — Bajse se je ozračje nezaupanja med obema državama nekoliko razkadilo

Bonn, 6. decembra (Tanjug). Londonski dopisniki zahodnonemških časopisov danes po večini izražajo mnenje, da razgovori, ki jih je imel zunanji minister von Brentano v Londonu, niso prinesli pomembnih sklepov.

Listi dodajajo, da je obisk von Brentana kljub temu pripomogel do tega, da se je ozračje nezaupanja, ki je zadnje tedne vladalo v odnosih med Zahodno Nemčijo in Veliko Britanijo, nekoliko razkadilo.

Tisk posveča največjo pozornost soglasju obeh držav o potrebi vzpostavitve oziroma političnih stilkov med državami, članicami Atlantskega pakta. Po službenih zagotovilih zahodnonemške vlade naj bi to omogočilo širše politične diskusije med družabniki v okviru NATO in prispevalo k spremembi tega pakta iz popolnoma vojaške v bolj politično usmerjeno organizacijo. V opozicijskih krogih v Bonnu izražajo mnenje, da gre v tem primeru bolj za željo bonnske vlade, da se zavaruje pred možnimi samostojnimi akcijami posameznih članic Atlantskega

pakta v mednarodnih vprašanjih.

V poročilih iz Londona je poudarjena izjava von Brentana, da med razgovori niso proučevali vprašanja vzpostavitve raketnih oporišč. Listi pa prinašajo tudi poročila iz britanskih virov, po katerih je bilo to vprašanje z nemške strani označeno kot neaktualno, in po katerih naj bi bil von Brentano hkrati Britancem zagotovil, da zahodnonemška vlada ne bo delala težav pri ustanavljanju takih oporišč, če bi to vprašanje prišlo na dnevni red.

Razgovori med von Brentanom in predstavniki britanske vlade niso opravičili britanskih pričakovanj. Glavni del iz poročila o razgovorih po mnenju Londonskih poročevalcev niso povedali nič novega. Tega mnenja so zlasti zato, ker je v sporočilu rečeno, da se so samo posvetovali o finančnih vpra-

šanjih in problemih v zvezi z vzdrževanjem britanskih čet v Zahodni Nemčiji. V Londonu tudi niso zadovoljni, da so dobila tako majhen poudarek načela medsebojne odvisnosti in druga, o kateri sta govorila v Washingtonu Eisenhower in Macmillan. V zvezi z vsem tem poudarjajo, da so razgovori s von Brentanom pokazali, da Velika Britanija ne govori več tistih upanj, o katerih se je londonski tisk tako razpisal po konferenci v Washingtonu.

razen Sovjetske zveze nobena druga država Egiptu ni ponudila posojila, kredita ali gospodarske pomoči.

V izvajanju načrta bo torej v prvih letih, za katere menijo, da bodo najbolj kritično obdobje, odigralo najpomembnejšo vlogo sovjetsko posojilo. Pod nadzorom države bodo to posojilo izkoriščali tudi privatni kapitalisti.

V načrtu industrializacije je največja pozornost posvečena petrolejski in rudarski industriji, med projekti načrta, katerih je nad 120, so: pristanišče in ladjedelnice v Aleksandriji, industrija kmetijskih strojev, rudarske opreme, lokomotiv, strojev za vrtnenje petroleja, nekaj petrolejskih rafinerij, koksama itd. Predvideno je tudi, da bodo razširili nedavno zgrajeno jeklarne v Helwanu pri Kairu. Njihova sedanja kapaciteta znaša okrog 200 tisoč ton, konec petletnega načrta pa bi morala biti podvojena.

Uradni predstavniki poudarjajo, da je vlada zelo pozorno proučila vse podrobnosti načrta, preden je sprejela sklepe o pospešeni izvedbi petletnega načrta.

Egipt se industrializira

Kairo, 6. decembra. (Tanjug). Egiptovska vlada je sprejela nekaj sklepov, ki naj bi pospešili izvedbo prvega petletnega načrta industrializacije. Predvsem so bili zvišani krediti za industrijske investicije na 230 milijonov, medtem ko so bili prvotno določeni na 180 milijonov funtov (uradni tečaj funta in dinarja je 1:860). Vlada je zavzela prav tako tudi stališče, da je načrt mogoče izvesti v štirih namesto v petih letih. Na ta način bi moral biti petletni načrt izpolnjen leta 1960. Ustanovili so tudi posebno telo, ki mu načeljuje ministar za industrijo Sidki in bo nadzoroval izvajanje načrta.

Po izjavah uradnih predstavnikov vlada smatra, da je v sedanji fazi gospodarskega razvoja Egipta treba dati prednost industriji. Delež industrije v nacionalnem dohodku Egipta znaša 11 odstotkov, konec prvega petletnega načrta pa bi moral biti podvojen. Kakor je poudaril minister za industrijo Sidki, bi ta načrt moral položiti temelje za reševanje nekaterih osnovnih problemov, med katerimi: zvišanje nacionalnega in osebnega dohodka, zboljšanje življenjske ravni in rešitev problema brezposelnosti. Stevilo zaposlenih se bo zvišalo za okrog pol milijona, tako da bo zagotovljen stalen dohodek okrog trem milijonom ljudi.

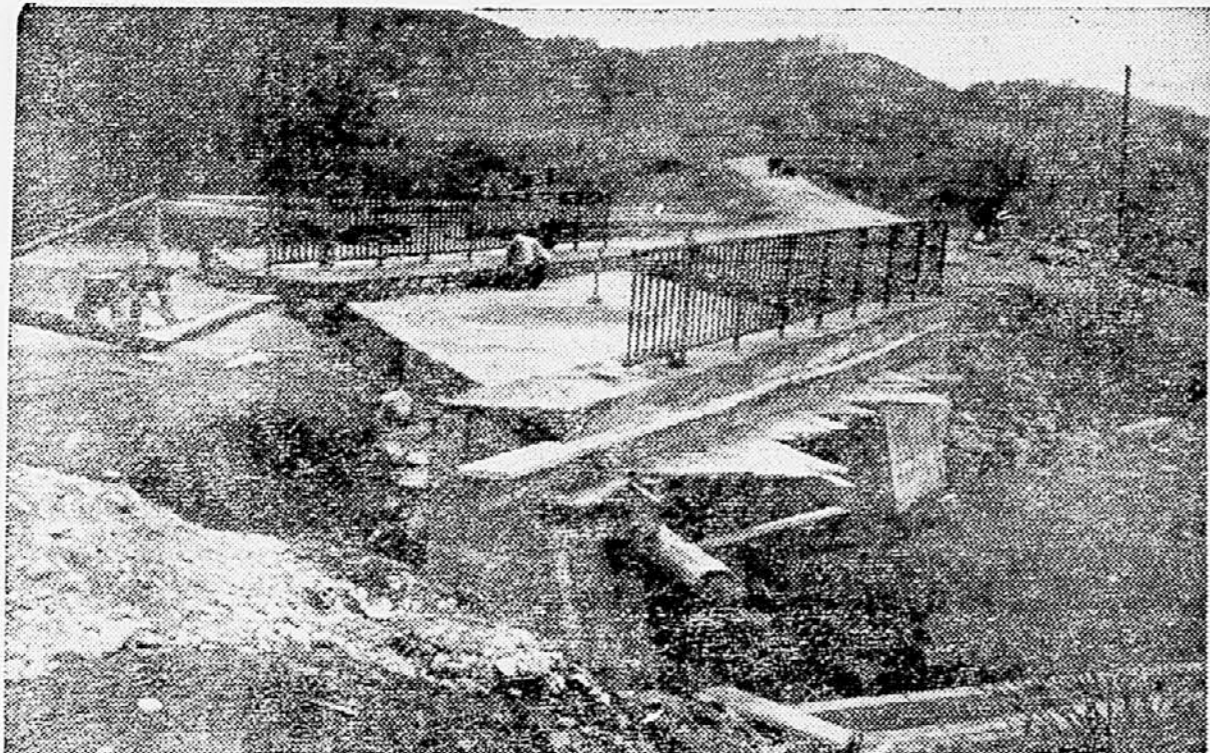
Egiptovska vlada je delno rešila problem financiranja gospodarskega načrta. Od skupne vsote 230 milijonov funtov mora okrog 160 milijonov zagotoviti v tuj valuti oziroma v tujih investicijskih dobrinah. Kakor izjavljajo uradni krogi, je bilo od te vsote doslej investirano 20 milijonov. Poleg tega je sklenjen sporazum o dolgoročnem industrijskem posojilu za 62 milijonov funtov, ki mora biti odplačano v 12 letih s proizvodnjo, ki bi jih ustvarjala realizacija posojila. Minister za industrijo Sidki je izjavil, da si bodo ostanki okrog 80 milijonov funtov v devizah zagotovili s povečanjem izvoza in zmanjša-

njem uvoza. Nekateri gospodarski strokovnjaki Egipta pa izražajo dvom, da bi bilo mogoče zagotoviti tolikšna tujstva sredstva z ozirom na potrebe kmetijstva in vzdrževanje sedanjih industrijskih zmogljivosti ter z ozirom na dejstvo, da dohodkov od Sueškega prekopa ne bodo izkoriščali v ta namen. Egipt prejema letno nad 100 milijonov dolarjev za prehod ladij skozi Sueški prekop. Večji del teh dohodkov bodo porabili za zgraditev velikega Assuanskega jezusa, ki ni vključen v petletni načrt, temveč predstavlja načrt zase. Prav tako poudarjajo, da so težave pri preskrbi tujih finančnih sredstev toliko večje, ker ima Egipt zunanjetrgovinski deficit za okrog 45 in plačilni za okrog 35 milijonov funtov.

Tukaj ne izključujejo možnosti, da bi Egipt dobil ponudbo drugih dežel ali mednarodnih ustanov ali pa da bi zaprosil za dodatna sredstva za financiranje industrijskega načrta. Kakor pa se je zvedelo, dolejš

NUKLEARNA ENERGIJA za kmetijstvo

Center za uporabno nuklearne energije v kmetijstvu v Ljubljani

Komunalna dejavnost v občinah je razgibana. V Podpečih pri Borovnici bo v kratkem dograjen nov most, medtem ko so dogradili enega že polti.

Ogromen napredek na področju nuklearnih ved odpira iz dneva v dan večje perspektive za praktično uporabo atomske energije v mikroljubne namene. Naša država si pomembno prizadeva, da bi v tekmi na znanstvenem in tehničnem polju zavezala ustrezajoče mesto. V zadnjem času so se uredila tudi prizadevanja za sistematično izvajanje pridobitve nuklearne vede in tehnike na področju kmetijstva. To delo se je začelo tudi v Sloveniji. V Ljubljani smo dobili Center za uporabo nuklearne energije v kmetijstvu.

Trg s kmetijskimi pridelki
Zadnji teden je bilo opaziti večjo ponudbo goveje živine, zaradi česar so se nekoliko znižale odkupne cene. Izjema so telečka, katerim je n. pr. na novemskem področju cena še nekoliko zrastle. Poznavalci razmer na znanstvenem živinskem trgu menijo, da je vzrok za majhno ponudbo telec v tem, ker so živinorejci bolj zainteresirani na vzreji telec, odkar se je izboljšala organizacija odkupa v letu 1957. Znižanje cene s tem večje dohodka. Iz novemškega okruga poročajo, da so cene klavnin priprisanec nekoliko padle, kar je pripisati večji ponudbi. Nasprotno pa je cena mladih prašičev za rejo izredno visoka. Take v starosti do deset tednov so reje in prodajali pretekli ponedeljek v Novem mestu po 230 din, večja v starosti od 3 do 6 mesecev pa po 10,50 din. Povpraševanje po mladih prašičih je še nadalje veliko. Iz mariborskega okruga poročajo, da kmetije in pristojni gospodarski organi še vedno ne vedo, kam z okrog 3.900 vagoni krompirja. Mnogo je bilo govora o izvozu krompirja v druge republike, vendar te zamisli še niso uredile. Tudi na Dolenjskem je promet s krompirjem popolnoma prenehal. Neprodano so ostale velike količine. Pridelovalci krompirja sedaj precej povprašujejo po kreditih za nakup prašičev za rejo in goveje živine za pletanje. Proizvajalci zelenjave na Goriškem nudijo predvsem zelje, evetašo in solato.

Zavod za duševno nerazvito mladino

zrcalo uspehov socialističnega humanizma

Nedavna otvoritev Vzgojnega zavoda za duševno nerazvito mladino v Celju ni bila navadna formalnost; to niso bili le govori in izročitev ključa, temveč še nekaj več. Z začetkom funkcionalnega dela novega zavoda, v katerem so našli lep in prijeten dom otroci iz najrazličnejših krajev celjskega okraja, ki bi bili sicer več ali manj prepušteni njim ne najbolj ustreznim razmeram, se je pokazala skrb naše družbe za človeka, za njegovo vzgojo, poizkušajo se uspehi socialističnega humanizma. Zgradba namenjena in vsebine slavnosti, ki so jo od otvoritve dopolnili otroci z najrazličnejšimi pevskimi in recitacijskimi nastopi, tako v zboru, kot posamično, v dvoje in troje, je dobila izročitev doma du-

ševno nerazvitem otrokom svoje posebno obelježje. Težnja po ustanovitvi takšnega zavoda, ali internata je nastala z razvojem celjske pomožne šole; ki mimogrede povedano dela v treh izmenah (I); in z željo, ali bolje rečeno z upravičeno zahtevo prizadetih staršev iz ostalih krajev celjskega okraja, da imajo tudi njihovi otroci pravico do primernega šolanja, oziroma do pripravljanja za delo v poklicu. Zaradi zapoznele preselitve otroške bolnišnice, je lepa stavba na Golovcu začela služiti novemu namenu šele z začetkom letošnjega šolskega leta. Novoustanovljeni Zavod za duševno nerazvito mladino lahko sprejme 44 otrok; s primerno dograditvijo pa bi lahko kapaciteto povečali za najmanj 20.

S tem pa bi seveda še povečali stisko v šoli, ki že itak dela pod zelo težkimi pogoji. Zato se je z delovanjem Zavoda se v večji meri pojavila zahteva po novih šolskih prostorih za Pomožno šolo. M. B.

V čemu obstoja poraba nuklearne energije v kmetijstvu? Doslej znane možnosti so velike, še znano večje so na vidiku, ali pa jih je mogoče slutiti. Ne mislimo tu na nove izvore energije, ki bodo v splošnem tehnično zrevolucionirale kmetijsko proizvodnjo, prav tako kot industrijsko. V okviru dela centra padajo predvsem biološko-tehnični učinki atomske energije. Laik si v splošnem predstavlja uporabo nuklearne energije v kmetijstvu: posipanje kakih snovi po polju, ki naj s svojimi radioaktivnimi učinki povečujejo pridelke podobno kot n. pr. umetna snov. Tu ni preokrajšo eksperimentalnega študija, možnosti za uspeh pa stavi v tej smeri morda niso prav velike. Velike uspehe pa so doslej dosegli z uporabo obsevanja in selekcije rastlin. V mnogo krajšem času kot bi bilo to mogoče s stariimi klasičnimi metodami, so vzgojili nove sorte rastlin ovsu, koruze itd., s posebno koristnimi lastnostmi. Neposredna uporaba radioaktivnih snovi, ali pa sevanje se je uveljavilo na področju borbe s škodljivci, pri shranjevanju pridelkov, v veterinarski medicini itd.

Mnogo večje pridobitve pa je v kmetijstvu doslej doprinesla uporaba nuklearne energije posredno, to je s pomočjo radioaktivnih izotopov v znanstvenih raziskovanjih. Izgledi se v kmetijskem pridelku in živinikarstvu obnašajo enako kot navadne vrstine, toda njihova pot se zaradi radioaktivnosti lahko sledi. Za to je omogočil, da so v rekordnem času odkrili mnoge pojave iz življenja tal, rastline in živali, ki so bili do sedaj neznani, in ki jih s klasičnimi znanstvenimi metodami ni bilo mogoče razjasniti. Mnoga od teh odkritij imajo že sedaj pomembne posledice za prakso gojenja, za prehrano živali, za zatiranje bolezni in škodljivcev itd. Poleg tega pa so še mnogostevilni drugi načini in metode porabe pridobitve nuklearnih znanosti v raziskovanjih in v praksi kmetijstva, gozdarstva in veterinarstva. Kakšne naloge ima center? Vprašanje obširne uporabe nuklearne energije na najrazličnejših področjih proizvodnje rastlin, živinoreje, tehnologije itd. bo tudi za nas postala jutri resničnost, če to želimo ali ne. Ne kaže nam ostati nepravilni na ta razvoj. To bi pomenilo zaostajanje. Zato je potrebno posebno spremljati razvoj tega dela drugod. Tuje izsledke je treba kontrolirati v naših domačih tleh, klimi in naši proizvodni tehniki. Za to pa je potrebno organizirati ustrezajoča raziskovanja v mnogih znanstvenih delavnicah, kjer proučujejo praktične kmetijske, gozdarske in veterinar-

Okraj	Cena pri KZ	Cena na drobno	Cena na debelo
KROMPIR:			
Maribor	7,50	12	8
Koper	10-12	16-20	14
Trbovlje	10	14	11
Nova Gorica	11	14	12
Novo mesto	8,75		9
FIZOLI:			
Maribor	45-60	60-80	50-75
Koper	75	85-120	
Trbovlje	55	70	65
N. Gorica	70	80	
ZELJE:			
Maribor	6	10	8
Koper	17	20-30	
Trbovlje	6	10	8
N. Gorica	9	14	13
CEBULA:			
Maribor	40-55	60-70	50-65
Koper	40	55-60	
Trbovlje	40	55	45
N. Gorica	44	55	
JABOLKA:			
Maribor	60-75	75-90	70-85
Koper	85	90-110	90
Trbovlje	53	60	70
N. Gorica	65	80	70
N. mesto	50	60	
CVETAČA:			
N. Gorica	16	25	20
OKRAJ:			
Koper	35	53-70	
N. Gorica	28	55	45
OREHI:			
Trbovlje	25	240	170
N. Gorica	170	180	
N. mesto	180	185	
KAKI:			
N. Gorica	60	80	
N. mesto	115	210-290	
KLASE:			
Maribor	75-130	210-270	
Koper	105	260	
Trbovlje	100	250	
N. Gorica	115	210-290	
N. mesto	118	250	
TELETA:			
Maribor	170-195	300-340	
N. Gorica	210	320	
Trbovlje	180	320	
N. Gorica	210	300-340	
N. mesto	195	320	
ORHANIČI:			
Maribor	210-225	350-400	
Koper	210-260	360	
Trbovlje	225	360	
N. Gorica	210	360	
N. mesto	215	380	
JAJČKA:			
Maribor	18-20	24	22
Trbovlje	23	26	24
N. Gorica	17	22	
N. mesto	17	22	
ORHANIČI:			
Maribor	18-23	26	28
Trbovlje	32	36	
N. Gorica	22	31	27,50
Novo mesto			(odkupna cena)
VINO:			
Nova Gorica			
(brskov) 115			125
(vinsko) 115			125
N. mesto	118	220	

Plug je zarezal globoke brazde

Za nami je ostalo Imeno, ko smo z jeptom zapejali v hrib. Še nekaj ostrih zavojev na strmem in blatnem kolovozu in že smo se ustavili pred kmečko hišo. Doma nismo našli nikogar. Sosedje pa so povedali, da so v gorici. Mahnili smo jo tež travnik in mimo vinogradev se bolj visoko v hrib. Ko smo hodili nekaj časa in pomilovali trobenčice, ki so se tu in tam že povsem razcvetele, smo zaslišali brnenje motorja.

«Smo že na cilju, je dejal tov. Videčnik, rigolajo...»

Pred nami se je odprl nov pogled. Na levi in desni, kakor daleč je segalo oko, so bili posejani vinogradi in med njimi majhni hrami. Skoda, da je bilo oblačno in da je v zraku visela megla, sicer bi se nam nudil še lepši razgled.

Ropotanje motorja je postajalo vedno bolj oglušujoče. Iz za grebena, ki je vezal dvoje strmih pobočij, se je pravkar prikazal traktor-goseničar, za njim se eden in na koncu plug za rigoljanje. Na vrhu strmega travnika sta se traktorja zaobrnila in počasi znova zdrselo v dolino. Za njima se je plug globoko zarezal v zemljo in z neverjetno lahkoto odlagal velike grude.

«Kakšna zemlja! To bo vinograd, da bo veselje...»

Sredi zorane strmine je stal možič. Ko smo se mu približali, ni ga je to. Videčnik predstavil takole: «To je Vilč Plevnik, ljudski odbornik, vinogradnik in glavni pobornik za ustanovljanje vinogradniških skupnosti...»

«No, ja,» je v zadregi odvrnil tov. Plevnik, «če bi ne bilo vas...»

Sprva sem ju pustil, da sta se pogovorila o rigoljanju in o drugih rečeh, pozneje pa sem se s Plevnikom zapletel v pogovor, ki ga dolgo ne bom pozabil.

«Zanima vas naša vinogradniška skupnost, kajne?», je začel.

Ko sem mu prikalil, je nadaljeval:

«To je bila težka pot. Pa tudi zdaj še ni vse mimo. Doslej nismo imeli možnosti, da bi se sami lotili večjih obnov, saj nismo imeli niti denarja, niti strojev. Ko pa nam je zadruga v Imenu, ali bolje rečeno kmetijske poslovna zveza v Smarju, dala pobudo za ustanovitev skupnosti, da več vinogradnikov združi parcele v en sam zaokrožen kompleks, smo se začeli posvetovati, ugibati, iskati ugodnosti itd. Kaj hitro smo spoznali skupne koristi, zato smo se trije mešaji Jože Alegro, Franc Stiplošek in jaz odločili združiti nekatere parcele in tako ustanoviti svojo vinogradniško skupnost ter sklenili z združno organizacijo pisмено pogodbo o kooperaciji. Tako smo

tudi prišli do potrebnega kredita, ki ga bomo začeli vračati s petim letom, ko bo na obnovljenih površinah dosežena tudi polna rodnost. Kredit je sicer odobren na 15-letni rok povračila. Mimo tega smo se obvezali, da bomo presežek našega pridelka prodali edimole kmetijski zadrugi, oziroma bodoči novi vinski kleti v Viršanju.»

«Veste, je po kratkem premljivanju nadaljeval Plevnik, »to je edina pot, s katero bomo rešili naše vinograde, ki propadajo, saj jih 80 let, ali pa še dlje ni nihče obnavljal in s pomočjo katere bomo Viršanju znova priborili sivo, ki mu pripadajo sivo pridelovalca dobrih vin.»

Naša skupnost zajema 2,5 ha strnjenege in povsem novega vinograde. Zaradi enotne površine bo možna strojna obdelava. Le-to pa bo oskrbela posebna ekipa pri kmetijski zadrugi v Imenu.

Naš namen je še po triletni vzgoji trsa zamenjati količke z žičnim nasadom.»

«Kako pa sosedje gledajo na novo obliko združevanja?»

«Imam občutek, da se prvi pomisleki že majojo. Sicer pa - jim tega ne smemo zametiti. Saj veste, pri nas smo se že večkrat poskušali s kakšnimi novotarijami, ki so prinašale dobre, pa tudi slabe rezultate. Zato so ljudje zdaj bolj previdni. Težko jih je na hitro ogreti za neko stvar, tembolj, če je nova in če o njenih rezultatih še niso slišali. Ljudje hočejo oprijemljivih dokazov.»

Ko pa smo v naše hribe dobili dva traktorja-goseničarja ter plug in ko so videli, da je stvar resna, da se tu pridno delala in veliko naredi, in da obeta nova skupnost lepe rezultate, je zanimanje za nove odnose dosti bolj pristno...»

Na strminji je plug še vedno rezal globoke brazde...»

Nazaj grede smo se ustavili v Imenu in poklicali upravnika kmetijske zadruge Martina Turka.

Tudi tu se je pogovor vrtil okoli besede, ki je v zadnjem času zarezala globoke brazde med viršanijske gorce.

«Veste, pa to ni edina skupnost zadrugnikov na našem področju,» je začel razgovor Martin Turka. «Zaenkrat imamo že pet vinogradniških skupnosti s skupaj 16 ha ter eno sadjarško, ki zajema tri ha površine. Če sodimo po tem, da je bilo po vojni obnovljenih na našem območju le nekaj hektarov vinogradov, potem pomenijo prve skupnosti, ki smo jih ustanovili letos, velik korak naprej. Na opravljeno delo smo ponosni toliko bolj, ker smo na tem področju takorekoč pionirji...»

Kot vse kaže, bomo že v kratkem povečati število skupnosti, saj je med vinogradniki veliko zanimanje za tak način obnove. Zaenkrat jih mora le to, da bi parcele združevali. Vsek bi se najraje držal svoje krpicе zemlje. Upamo, da bodo kmetje sčasoma sprevideli, da je takšno

mišljenje napačno in da tisti, ki so združili parcele v enoten in velik kompleks niso ničesar izgubili, temveč le veliko pridobili. Sicer pa je bolje, da te prednosti potrdi samo delo, boljše pridelke, cenejša in učinkovitejša strojna obdelava in drugo.

Ko že ravno govorimo o tem, naj vam še povem, da pa se najdejo tudi taki, ki z nevoščljivostjo gledajo na napredek pri sosedu. Zato nergajo in skušajo razbijati to, za kar smo vložili veliko truda. Prišli smo že tako daleč, da je bila že skoraj ustanovljena skupnost pred razpadom. Takrat smo na pomoč poklicali upravnika kmetijske poslovne zveze v Smarju Videčnika, ki mu ljudje zaupajo in ga imajo zelo radi. Ko so se dvomiljci z njim še enkrat pogovorili o vsem, kar jih je skrbelo, so se sprevideli, da imajo v skupnosti edino pot, če hočejo v vinogradništvu doseči pomembne napredek.»

V jeptu. Na poti proti Smarju in Celju.

«Z ustanovljanjem vinogradniških skupnosti poлагamo tudi solidne temelje za delo nove vinske kleti v Viršanju, z zmogljivostjo 103 vagonov. Z njo bomo dosegli tako kakovost naših vin, da se bomo lahko postavili povsod, kjer bo treba,» je še omenil Videčnik.

Če bodo ti načrti popolnoma uresničeni, bo nova vinska klet zgrajena v dveh letih. M. Božič

PO POVESTI
J. OLIVERA
CURWOODA
RIŠE:
M. MUSTER

226. «H koncu gre z njo,» je menil Henry, »stara je že dve, tri leta in ne bo se nikoli navadila na ljudi.« »Da, je zamisljeno prikalil Paul, »raje strada, kakor da bi jedla. Ne mara ujetništva. Potrebuje gozd, ulovljeno hrano in svežo kri. Svobodna hoče biti.« Henry je odšel v hišo, mladi znanstvenik pa kar ni mogel od kletke.

227. Ko je lovec že zaspal, je Paul še dolgo sedel pri misli. Podprl si je glavo z dlanmi. Od slike, ki jo je nosil v spomin, na širni preriiji je ob bregu reke zagledal kozo, pred njenimi vrati pa ljubko dvanajstletno dekletce z debelimi plavimi kitami in modrimi očmi.

228. Videl je sebe, kako s puško v roki stopa po sledovih zajcev in stepnih volkov in deklico ob svoji strani, ki je vsakokrat zajokala, kadar je padla od strela zadet žival. Da, takrat je tudi on lovil, toda deklica je zrastle v lepo deklo in na zoročni dan ji je obljubil, da ne bo več ubijal. Držal je dano besedo.

229. Videl je sebe, kako s puško v roki stopa po sledovih zajcev in stepnih volkov in deklico ob svoji strani, ki je vsakokrat zajokala, kadar je padla od strela zadet žival. Da, takrat je tudi on lovil, toda deklica je zrastle v lepo deklo in na zoročni dan ji je obljubil, da ne bo več ubijal. Držal je dano besedo.

230. Videl je sebe, kako s puško v roki stopa po sledovih zajcev in stepnih volkov in deklico ob svoji strani, ki je vsakokrat zajokala, kadar je padla od strela zadet žival. Da, takrat je tudi on lovil, toda deklica je zrastle v lepo deklo in na zoročni dan ji je obljubil, da ne bo več ubijal. Držal je dano besedo.

231. Videl je sebe, kako s puško v roki stopa po sledovih zajcev in stepnih volkov in deklico ob svoji strani, ki je vsakokrat zajokala, kadar je padla od strela zadet žival. Da, takrat je tudi on lovil, toda deklica je zrastle v lepo deklo in na zoročni dan ji je obljubil, da ne bo več ubijal. Držal je dano besedo.

232. Videl je sebe, kako s puško v roki stopa po sledovih zajcev in stepnih volkov in deklico ob svoji strani, ki je vsakokrat zajokala, kadar je padla od strela zadet žival. Da, takrat je tudi on lovil, toda deklica je zrastle v lepo deklo in na zoročni dan ji je obljubil, da ne bo več ubijal. Držal je dano besedo.

Zadnje žoge na zelenem

Jesenski obračun v nogometnih konkurencah je tik pred zaključkom. V nižjih razredih so te račune že sklenili; jutri bomo potegnili črto še pod prvo cono ligo, pa tudi v zvezni ligi bomo v tednu dni imeli jesenskega prvaka. Sicer pa je sneg menda že prav blizu in slučajni ter drsaliči vseh vrst že komaj čakajo, da bodo zamenjali tovarise z zelenih površin. Bela odeja in gladek led — tadva bosta odslej poglavitna terena.

V I. conski ligi imamo — vsaj mi pri nas — najhujše že za vrtem, toda jutri bo le treba zavrteti še zadnje jesensko kolo, ki naj dokončno razvrsti vseh 14 kandidatov do prvo- in drugega mesta. Najvidnejša mesta so kolikor toliko — pri zlogi se o dokončnem ne da nikoli govoriti preveč zanesljivo — že oddana, toda tudi tam se bo morda prav jutri še komu kaj premaknilo navzgor ali navzdol. Tudi Braniku, Odredu ali Ljubljani — seveda!

METALAC V LJUBLJANI
Ljubljanski prijatelji nogometa bodo lahko prisostvovali obračunu za točke na stadionu v Šiški, kjer se bosta ob 14. uri srečali enajstletni Metalca in Ljubljane. V predtekmi bodo od 12.30 dalje igrali mladinci priveditelja. Za gledalce bodo od Aidovščine vozili posebni avtobusi. Tekmo bodo snemali za televizijski prenos.

Ostala dva slovenska zastopnika morata na pot: tokrat oba — Odred in Branik v Zagrebu. Prvi se bo spoprijel s Trešnjevko, drugi pa z nikomer drugim kakor z vodečo Lokomotivo. Po računih na papirju bi morali reči, da iz te moke

ne bo prida kruha... Ostala srečanja XIII. kola pa združujejo tele nasprotnike: lokalni derby na Reki: Orijen — Rijeka, v Pulju Uljanik — Segesta, v Kaštelu Jadran — Elektroštrij in v Šibeniku Šibenik — Tekstilac.

V zvezni ligi so prispeli do predzadnjega kola, ki bo verjetno razčistilo vprašanje jesenskega prvaka. To odločitev bodo lahko spremljali obiskovalci beogradskega derbija med Radničkim in Partizanom. Tu di Crvena zvezda in BSK bosta igrala doma. Podoben domači obračun bo tudi v Zagrebu, kjer se srečata enajstletni Zagreba in Dinama. Tretjeplazirani Hajduk mora na gostovanje v Mostar, druga splitska enajstletnica pa bo doma gostila Vardar iz Skoplja. Tudi Zeleničari iz Sarajeva in Spartak iz Sobotice bosta imela prednost domačih igrišč, prvi proti Vojvodini, drugi pa z Budućnostjo.

Na igrišču Krima v Ljubljani bo jutri ob 10.30 prijateljska tekma med enajstletnicama Sobotke iz Murske Sobotice in domačim Krimom.

Še en remi Gligorića

Dallas, 6. dec. V VI. kolu mednarodnega šahovskega turnirja je Gligorić remiziral z Islandcem Olafsonom že po 16 potezah. Tudi partija med Janovskim in Reshevskim se je končala z delitvijo točke (po 20 potezah). Drugi štirje partijerji (Evans—Reshevsky in Reshevsky—Szabo) so prekinili. V prekinjenih partijah je Olafson prizadel vodečemu Larsenu prvi poraz z zmago v 59. potezi. Z uspehom proti Evansu v 64. potezi je Szabo dohitel Larsena. Partija med Janovskim in Reshevskim se je končala remi.

Stanje na tabeli: Szabo in Larsen 3,5 (1), Janovski in Olafson 3, Reshevsky 2,5 (1), Gligorić 2,5, Evans 2 (1) in Najdorf 2 točki.

Šahisti iz Vanča vesel in Tišini ne so v zadnjem času odigrali več medsebojnih dvobojev, ki so se končali takole: 9:5, 6:4, 5:10. Mihalič, Stefanec in Grabar so bili najboljši pri Vanču, Goriup, Flegar in Ficko pa pri Tišini. (J. G.)

NAMIZNI TENIS V ZAGREBU

MALO UPANJA

Drugič v kratkem razdobju bo Radnički dom v Zagrebu prizorišče velikega nameznotejnega tekmovalstva. Po mednarodnem prvenstvu Jugoslavije bodo igrali še za naslove nacionalnih prvakov. Udeležba bo po prijavih sodeč zelo velika, i kratki pa tudi kvalitetna, saj so v turnirski tabeli vpisani vsi najboljši Jugoslovani in Jugoslovanke.

Pri članih in članicah bo prvenstvo boj dveh generacij. Harangonzo bo skušal obraniti svoj naslov, Vogrinca ima brčkone zadnjo možnost, da postane državni prvak, mladi pa bodo naskočili z istim ciljem: da bi osvojili prvenstvo. Zreb je nanesel, da se bo junak mednarodnega prvenstva Marković II, kot tretji nosilec že v I. kolu sestel z bivšim prvakom Zarkom Dolinarjem.

Slovenski tekmovalci pri zrebanju niso imeli sreče. Republiški prvak Teran mora že v I. kolu nastopiti proti Harangonzu, pa tudi ostali Slovenci so v težkih skupinah. Brčkone Kern in Tomažič niti ne bosta igrala.

SPORT V »TV«

Programsko vodstvo televizije se je odločilo, da bo poskusilo pri prvi propagandni oddaji televizije v okviru mednarodne razstave radia in telekomunikacij na GR prikazati gledalcem med drugim tudi nekaj športa. Ta zvrst javne dejavnosti je za televizijske prenose zelo primerna, tako da bodo iz teh prvih prenosov sodelavci lahko dobili marsikatero koristno skušnjo. Nedvomno pa bodo tudi gledalci v raznih sportnih vložkih videli in slišali marsikaj zanimivega in privlačnega.

Sportni spored radijske televizije se začne drevi OB 18. URI z naslednjimi točkami:

- poročila, jutrišnji Sportni dogodki, napoved devetdnevnega športnega sporeda, boksarsko tekmovalstvo (Zurman (Maribor) : Šeurk (Ljubljana), Prešeren (Odred) : Šibila (Maribor), Strukar (Branik) : Garvas (Odred));
- OB 21.30 URI: film: prvi slovenski festival telesne kulture (posnet po ekipi RTVL);
- OB 22. URI: Ob skupščini Partizana Slovenije (sodelujejo: generalni major Vučević, Mitja Ribičič, Drago Stepišnik, Stane Lipar, Igor Prešeren, Leopold Kresc, Fedor Košir, Tone Kropušek in Beno Hvala — nova pota slovenske telesne kulture).

V NEKAJ VRSTAH

V počastitev dneva republike je TVP Parizan Sezana priredil mladinski kosarkarski turnir, ki so se ga udeležila vsa povabljena društva, razen koprškega. Rezultati: Postojna — Sezana 51:43, Ilirska Bistrica — Postojna 43:42, Sezana — Ilirska Bistrica 46:45. Zaradi boljše razlike v koših so zmagali mladinci iz Postojne pred ostalimi moštvi. K jima se primanjkuje tekmovalne rutine. Takih turnirjev bi si želeli še več.

E. V.
Upravni odbor Akademikega kosarkarskega kluba ASK Olimpija siličuje redno letno skušnjo, ki bo v torek 16. t. m. ob 17 v Balkonski dvorani Ljubljanske univerze. Trg revolucije. Udeležba za članje kluba — Mančester. Prijatelji kluba vjudno vabljeni.

...majhna, bela miška... svetle oči mačke... in vse je, kot mora biti...

Sintetični naravni kavčuk

Za leta 1911 je Harries poskušal dobiti kavčuk podobno snov s polimerizacijo izoprena. Dobljeni kavčuk pa se je zelo razlikoval od naravnega ter ga v kvaliteti ni dosegal. Sedaj so Amerikanci sintetizirali kavčuk Coral. Struktura je zelo podobna naravnemu kavčuku. Vulkanizirajo ga kot naravni kavčuk. Coral ima pri pnevmatikah prednost pred naravnim kavčukom predvsem zato, ker je bolj odporen proti širjenju že začelih prelgo in razpok.

Organizacija Združenih narodov za kmetijstvo in prehrano (FAO) je poslala svoje strokovnjake v Nepal, kjer poučuje mlade kmetice — domačine, kako dvigniti proizvodnjo mleka in mlečnih izdelkov. V ta namen so organizirali v visokih predelih Himalaje mlekarstvo centre. Tako se morejo sedaj nomadski pastirji Nepala pripraviti na praktičnem pouku, kakšne prednosti ima moderno mlekarstvo. — Na sliki vidimo, kako sušijo sir. Zmečkajo ga med prsti v neke vrste svaljke, ki jih razgrnejo po rogoznicah, da se posušijo na soncu.

Bevan in prijatelji dobili 7.500 funtov

Angleški časopis »Spectator« obsojen

Laburistični voditelj Aneurin Bevan je pravkar dobil pravdo proti angleškemu časopisu »Spectator«. Ta pravda je zanimiva prav toliko zaradi sedanjih političnih atmosfere na Angliškem, kakor tudi glede stališča angleškega pravosodja do žalitev.

Generalni sekretar laburistične stranke Morgan Phillips. O delu te delegacije je takrat posebni dopisnik časopisa »Spectator« napisal, da so se laburistični zastopniki v Benetkah »samo nalivali z whiskeyjem in črno kavo«.

Politika ni pri razsodbi imela nobene vloge, zakaj sodišču je predsedoval vrhovni sodnik Goddard, ki velja za okostenlega konservativca in ki gotovo ni naklonjen laburistom. Porota je sestavljala devet moških in tri ženske, o katerih bi na splošno ne mogli reči, da so privrženci laburistov, saj pripadajo meščanskemu razredu.

Preteklega marca so imeli italijanski socialisti svoj kongres v Benetkah. Tega kongresa se je udeležila tudi delegacija britanskih laburistov, v kateri so bili Bevan, Crossman in

Bevan in njegovi prijatelji so zaradi te trditve vložili tožbo. Obravnava je trajala dva dni pred visokim londonskim sodiščem. Tožitelji so zahtevali za doščeno. Vsakdo je zahteval po 2500 funtov šterlingov.

Kljub temu je »Spectator« dočela pogorel. Sodišče je obsodilo časopis, da mora plačati 7500 funtov šterlingov kot »odškodnina« za žalitev, mimo tega pa še 4000 funtov sodnih stroškov. To je kar visoka vsota, saj bi dala v našem denarju blizu 12.000 milijonov dinarjev. Zaradi te obsodbe so že govorili, da bo »Spectator« prenehal izhajati, vendar so lastniki revije izjavili, da bodo plačali, kljub temu da še naprej izdajali list. Zanimivo je tudi to, da je ta časopis ustanovil ose znanega laburističnega voditelja Johna Stracheya, da pa je šele pozneje list prešel v konservativne vode.

Atomsko ogrevanje letališča

Danes letala družbe S. A. S. že redno preletavajo Severni pol na poti Amerika—Skandinavija, v doglednem času pa bo tudi Južni pol vmesna postaja med Ameriko in Avstralijo. Na tej poti bodo pri Rosovem morju postavili letališče. Da bi se obvarovali mraza, ki dela največje preglavice, predvsem pa, da ne zmrznejo skladišča okečnih goriv, so graditelji predlagali atomsko ogrevanje. Energlja bo služila za potrebno obratovanje letališča in tudi za vse potrebe centra znanstvenih baz in ekspedicijski, ki bi se nahajale na Antarktiki.

Hormoni v živinoreji

Glavni predmet kmetijske razstave v Smithfieldu v Angliji, ki jo bodo odprli letos 2. decembra, je metoda vsajevanja hormonov živini. To ni nič novega, marveč je naravni razvoj kapunjenja perutnine, pri katerem vsadijo piščancem hormone pod kožo, da bi hitreje rastle, pridobili na teži in dajali sočnejše meso. Kapunjen piščanci pridobijo predvsem na maščobi, pri teletih in jagnjetih pa se razvija meso na račun maščobe.

Kapsule za „dviganje samozavesti“

Prijateljstvo raznih pilul, ki pobarvajo življenje »rožnato«, je prešla iz ZDA tudi v Anglijo. Veliko popularnost je dosegel predvsem obilvon, ki ga je v obliki kapsul za uživanje izdelovala firma British Schering Limited. Dosegla je proizvodnjo milijon kapsul na teden. Se do nedavnega si je lahko vsakdo kupil v lekarni v Angliji obilvon, za katerega je reklama trčila, da zagotavlja uspeh pri izpitih, v debatah, v družbi in da celo pri zobozdravniku prežene strah. Dokazano je, da je vse to res. Obilvon, ki je kemično v glavnem melipentilon, prežene strah. Toda strah je

ribse se ravnajo po soncu
Skupina kalifornijskih strokovnjakov je ugotovila, da se ribe pri svojih potovanjih ravnajo po soncu. Se prej je neki nemški ihtiolog prišel do ključka, da imajo ribe v sebi »sončni kompas«, ki jim pomaga pri njihovih dolgih potovanjih po Oceanu. Ribe je lahko navaditi, da se v zaprtih bazenih neuvirano gibljejo ne glede na to, ali je dan ali noč. Če potujejo čez ocean, se ravnajo po soncu. Ponoči in ob oblačnih dneh se tudi zmotijo v smeri, svojo nspako pa popravijo, ko sonce zopet sije. Poskuse, s katerimi so to dokazali, so delali z lososi in jeguljami.

von jima je prinesel smrt. Zaradi mnogih slinih slučajev bodo obilvon verjetno sploh prepovedali.

BREZ DOLGOV...

— Moj mož vztraja pri svojih načelih: ničesar ne kupi, česar ne more plačati v gotovini!

Čeljusti speče in kadeče se pošasti, ki je bila tako blizu sonca, so se za njimi zapirale. Na evropski obali so razločevali turške baterije, na azijski pa tiste starinske utrdbe, ki so se tako junaško upirale topovom najmožnejše mornarice na svetu. In ta vojnja, podobna plojbi po reki, je trajala pet ur, pluli so med dvema obalama in včasih se jim je zdelo, da bi se ju lahko dotaknili z roko. Pluli so po deviških vodah, ki se počasi pretakajo iz Marmornega morja v Sredozemsko.

Ko so prišli iz Dardanel, je bilo sonce v zenitu. Pluli so po spominih. Nadaljevali so pot, deset milj oddaljeni od evropske obale, in proti petim popoldne dosegli tisti zgubljeni kraj na morju, kjer je pred nekaj leti izginila »Vinh-Long«. Diotretov brat in Mouchelov bratranec sta bila na krovu stare ladje, ki se je potepala na morju od kitajske vojske dalje. Poznala se nista, ker je bil eden pri strojih, drugi pa v bolnišnici. In ko sta se tako o vsem mogočem pogovarjala, sta oba mornarja z »Rožec«, ki se pred osmimi dnevi niti poznala nista, dognala, da sta njuna sorodnika umrla istega dne. Na morju, pa najsi bo kjerkoli, se ljudje zmeraj najdejo.

Nato je prišla noč, po njej so bile sem pa tja razsute luči, včasih pa jo je razživel kak daljni gozdni požar.

Ko je zvonec poklical k večerji, Jérôme še zmeraj ni videl Néela, krmilo je pa držal že od jutra. Nekaj časa je čakal in ker »poveljnikov namestnik« ni prišel, se je razjezil: »Kaj? Kar ves dan me bo tako puščal pri krmilu?«

»Takoj mi ga najdi,« je naročil Christu, ki se mu je prišel ponujati, da bi prinesel večerjo.

Bil je tako razjarjen, da je mali preskakoval stopnice po štiri naenkrat in padel kot bomba v kajuto, kjer so mornarji bili pri večerji.

»Nič kaj prida ni tamle gori,« je zadihano rekel,

»gospodar je besen, za vsako ceno hoče gospoda Néela, ali veste, kje je?«
»Nič ga ni videl.«
»Saj res, kam se je zarič?«
»Si ga ti videl?«
Začudili so se, mislili so, da je na poveljniškem mostu.
»Vsekakor ga je treba najti.«
Polotil se jih je neke vrste strah. Odkar je Romain izginil, niso bili mirni. Dvignili so se, pustili svoje menažke, v katerih se je strjevala omaka, in šli iskat »namestnika«. Preobrnilo so vsak po svoji strani skladišče, zapuščeno kajuto, kjer je umrla tista ženska, in predpalubje. Vse zaman. Uro pozneje so drug v drugega zrl iz dolgini obrazi in si niso drznili priznati, česa se bojijo.
»Pa vseeno, saj ni imel vzroka, da bi storil isto kot stari,« je rekel Thiébot.
»Kaj se ve, kaj se človeku lahko pripeti v neznanju.«
»Res... kaj se ve.« Neke vrste preplah se jih je polotil.
»Kaj storiti?«
»Se ga bo treba iskati.«
»Pri malem ni, pogledal sem.«
»Spi mali?«
»Spi, jasno.«
»Kaj misliš ti?«
»In ti?«
»Ce na ladji eden začne...«
Zmigali so z glavami. Bili so nemirni, vrazvevnost se jih je polastila. Povedali so vse Thiébotu in ker je bil gospodarjev prijatelj, je šel on na most. Njemu je bilo lažje govoriti.
»Ne najdemo ga,« je rekel s sklonjeno glavo.
»Kaj praviš?« je vprašal mladi mož in se obrnil.
»Pravim, da smo ga iskali vsepovsod.«

Nato je za hip obmolknil, potem je proti svoji volji dodal:
»Da se le ni vrgel kot tvoj stric v vodo.«
»Daj no daj, ne govori prisnodarij,« je rekel Jérôme, skomigaje z rameni. »Daj, primi za hip krmilo, do Pere je še dve uri, grem jaz pogledat. Samo na smer in hitrost glej, saj ne bo težko.«
Prisilil se je k počasni hoji po stopnicah, da bi lahko obvladal živce. »Pa menda vendar ta presneti Néel, ki ga je rešil, ni storil tega! To bi bilo preneumno!«
Sel je v stranišče, malo zaradi tega, da bi vse pregledal, malo zaradi tega, ker je ostal ob kolesu ves dan. Ker nikogar ni bilo tamkaj, se je z roko naslonil na zid. Po hrbitu so ga toliko straniščna vrata, on pa se je olajšal in zraven premişljeval.
Predvsem mora priti do resnice, mora razjasniti sum, ki ga je obsedel in ki prav gotovo gloda tudi mornarje. Vsi so bili zbrani v moštenem prostoru. Ko je vstopil, so obmolknili. Nahrulil jih je:
»Prava čreda bedakov ste, slabo ste iskali, saj se vendar Néel ni mogel razbliniti. V kakšnem kotu dremlje, to je vse.«
Zelet je, da bi ga dobili, da bi ga jim pokazal in da bi jih pomiril in prepričal.
»Ti, Mouchel, poglej v prednji prostor!«
»Prav od tamkaj sem pravkar prišel.«
»Vrni se, slabo si gledal! In ti, Voidries, ki poznaš morje in ladjo, stopi h krmilu.« Pri sebi je pomislil: lahko gre, ker Romaina ni več tamkaj. »Pomagal boš Thiébotu, nič slabega ne bo, če bosta oba tamkaj. Ostali pa pojdite in iščite povsod! Paluba!«
»Smo jo preiskali.«
»Ste pogledali v rešilne čolne?«
»Ne.«